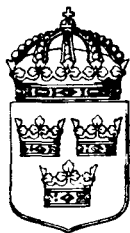

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1954

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1955

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.

1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.

1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.

Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.

Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1945-1955.

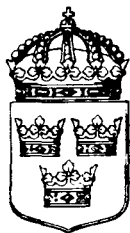
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.

S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1954. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1954

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1955

**OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
PUBLIC HEALTH**

**HEALTH AND SICK CARE
IN THE ARMED FORCES IN 1954
DEFENCE MEDICAL ADMINISTRATION
SERVICE**

**STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27**

**STOCKHOLM 1955
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER**

Till K O N U N G E N

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över verksamheten under år 1954.

I föreliggande publikation hava jämväl influtit armé-, marin- och flyg-överläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1954.

Stockholm i augusti 1955.

U n d e r d å n i g s t

CARL ERIK GROTH

KARL ERIKSSON

Gunnar Hävermark.

Innehåll

	Sid.		Sid.
Textavdelning			
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1	<i>IV Flygvapnet</i>	20
A. Besiktningen av värnpliktiga	1	A. Läkare vid flygvapnet	20
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	3	B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	20
C. Glasögondepåns verksamhet	6	1. Sjukvårdspersonalen	20
D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	7	2. Sjukvårdslokalerna och -materielen	20
E. Tandvården vid försvaret	8	3. Hälсотilståndet och de sanitära förhållandena	20
F. Skyddskoppypningen vid försvaret	9	4. Läkundersökning av flygande personal	20
G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	9	5. Olycksfall i samband med flygning	21
H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	10	6. Sjuktransportflygningar	21
<i>II Armén</i>	14	Bilagor	
A. Fältläkarkåren m. m.	14	Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	22
B. Utbildningsfrågor	14	» 2. Snittsamma könssjukdomar bland manskap vid försvaret	28
C. Hälso- och sjukvård vid armén	15	» 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret	29
<i>III Marinen</i>	16	» 4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret	34
A. Marinläkarkåren	16	» 5. Antal avlidna vid försvaret	40
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	16	» 6a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter	41
1. Sjukvårdspersonalen	16	» 6b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade patienter	41
2. De sanitära förhållandena i land	16	» 7. Läkundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen	42
3. De sanitära förhållandena till sjöss	17	» 8. Olycksfall i samband med flygning	42
4. Sjukvårdslokalerna	18	» 9. Sjuktransportflygningar	42
5. Sjukvårdsmaterielen	18		

Contents

Text	Page	Appendices	Page
<i>I Activities of the three Services</i>	1	Tab. 1. Sickness among Service personnel	22
A. Examination of conscripts	1	Col. 1. Regiments, Col. 2. Undischarged cases from. Col. 3—14. Cases of illness by months. Col. 15. Total. Col. 16. Discharged as fit for duty. Col. 18. Discharged as unfit for duty. Col. 19. Deaths. Col. 20. Undischarged cases at the end of the year. Col. 21—24. Number of days of sickness. Col. 21. in the units. Col. 22. in military hospitals. Col. 23. in civilian hospitals. Col. 24. Total. Col. 25. Number of days of illness per 100 days on duty.	
B. Activities of the Defence Medical Administration Service	3	Tab. 2. Venereal diseases in the ranks of the Services	28
C. Activities of the spectacles depot	6	3. Diseases among Service personnel . .	29
D. Anti-tuberculosis measures in the Services	7	4. Diseases in different Service units .	34
E. Dental care in the Services	8	5. Deaths and their causes in the Services	40
F. Vaccination in the Services	9	6a. Number of Service patients in military hospitals	41
G. Desinfection and pest control	9	6b. Total number of patients in military hospitals	41
H. Sickness, diseases and the care of the sick in the Services	10	7. Medical inspection of personnel on preliminary flying courses	42
<i>II The Army</i>	14	Accepted, Rejected. Reason for rejection Diseases of the eyes etc. Diseases of the ears etc. Other diseases or disability. Combined diseases.	
A. The Army Medical Service, etc.	14	Tab. 8. Flying casualties	42
B. Training	14	Number of crashes causing deaths. Number of deaths. Number of deaths, number of seriously injured, number of slightly injured (officers, non-commissioned officers, other ranks).	
C. Health and medical services in the Army	15	Tab. 9. Medical transport flights	42
<i>III The Navy</i>	16	Number of flights. Number of transport flights. Total number of flying hours, and per flight. Total number of kilometres flown, and per flight. Number of persons transported (patients, medical personnel, others, total.	
A. The Naval Medical Service	16		
B. Health and medical services in the Navy	16		
1. Medical personnel	16		
2. Hygienic conditions on land	16		
3. Hygienic conditions at sea	17		
4. Hospitals and other medical premises	18		
5. Medical equipment	18		
<i>IV The Air Force</i>	20		
A. Air Force doctors	20		
B. Health and medical conditions in the Air Force	20		
1. Medical personnel	20		
2. Hospitals and other medical premises, medical equipment	20		
3. Health and hygienic conditions	20		
4. Medical inspection of air crews	20		
5. Flying casualties	21		
6. Medical transport flights	21		

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar

A. Besiktningen av värnpliktiga

Besiktningen av värnpliktiga har verkställt jämligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 20 september 1951 (SFS nr 645) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Enligt 1 § besiktningskungörelsen hänföras de värnpliktiga vid läkarbesiktning, som skall äga rum enligt inskrivningsförrordningen, efter kroppsbeskaffenhet och allmänt hälsotillstånd till besiktningsgrupper enligt följande grunder:

Vid inskrivning, under tjänstgöring eller eljest.

Besiktningsgrupp 1 — Dugliga till krigstjänst vid samtliga försvarsgrenar.

Besiktningsgrupp 2 — Dugliga till krigstjänst men mindre lämpliga vid viss försvarsgren eller visst truppslag.

Besiktningsgrupp 3 — Dugliga till krigstjänst i begränsad omfattning. Användbara i vissa befattningar i fält (ombord)

Besiktningsgrupp 4 — Dugliga till krigstjänst i väsentlig begränsad omfattning. Ej användbara i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 0 — Odugliga till krigstjänst. (Hit hänföras värnpliktiga vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.)

Endast vid inskrivning.

Besiktningsgrupp T — Tillfälligt odugliga till avsedd tjänst. (Hit hänföras dels värnpliktiga, vilka på grund av försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, övergående sjukdom eller annan dylik anledning böra under viss tid befrias från

tjänstgöringsskyldighet, dels värnpliktiga med begränsad krigsduglighet, därest de kunna förväntas vid en senare tidpunkt — efter läkarbehandling eller eljest — bliva i avsevärd grad mer dugliga till avsedd tjänst.)

Försvarets sjukvårdsstyrelse har i besiktningsreglemente av den 15 september 1952 (Tsjv nr 7) meddelat närmare föreskrifter angående sättet och ordningen för utförande av läkarbesiktning, angående vilka fel, lyten och sjukdomar som äro av betydelse för bedömande av tjänstbarheten samt angående användbarhet i olika tjänster.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningarna år 1954 ha som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Däribland märkas åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

Antalet prövade vid inskrivningarna under åren 1950—1954 framgår av följande tablå:

	Antalet prövade vid inskrivningarna år				
	1950	1951	1952	1953	1954
Under-åriga	1 579	1 398	1 526	2 075	704
Rätt-åriga	40 362	39 703	38 412	38 531	79 564
Över-åriga	858	1 369	1 503	1 934	2 390
Summa	42 799	42 470	41 441	42 540	82 658

Antalet prövade vid besiktningarna år 1954 var 82 658 d. v. s. i det närmaste dubbelt så många som föregående år. Fr. o. m. 1954 års besiktningar skall nämligen de värnpliktiga regelmässigt

	Antal prövade till besiktningsgrupp				2	1	Ej ang.	Summa
	O	T	4	3				
Underåriga . . .	—	—	—	6	186	512	—	704
Rättåriga f. 1935	1 349	936	1 345	2 507	12 538	19 852	412	38 939
Rättåriga f. 1936	1 293	1 331	1 198	2 408	12 769	21 299	327	40 625
Överåriga . . .	433	83	227	245	634	677	91	2 390
Summa 1954	3 075	2 350	2 770	5 166	26 127	42 840	830	82 658
1953	1 506	1 175	1 387	2 457	13 345	21 976	694	42 540

inskrivas det år de uppnå 18 mot tidigare 19 år. På grund härav inskrevos 1954 två födelseårsklasser såsom rättåriga, varav 38 939 födda 1935 och 40 625 födda 1936. Härav följer även att antalet underåriga d. v. s. i förtid inskrivna kraftigt nedgått. Ökningen av antalet överåriga under de senaste åren beror huvudsakligen på inskrivning av värnpliktiga, vilka genom naturalisation blivit svenska medborgare.

Fördelningen på besiktningsgrupper framgår av ovanstående tablå:

Av samtliga rättåriga blevo vid 1954 års inskrivningar 3,3 % frikallade (O) och 2,9 % förklarade tillfälligt odugliga (T), medan 3,2 % fördes till besiktningsgrupp 4, 6,2 % till grupp 3, 31,8 %

till grupp 2 och 51,7 % till grupp 1; för 0,9 % har besiktningsgrupp ej angivits.

I Tab. A redovisas kroppsfel och sjukdom hos sådana prövade rättåriga, som hänförs till grupperna O, T, 4 och 3.

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp O) bland prövade rättåriga var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet) samt nervsjukdomar, vilka svarade för nära 42 % av samtliga fall. Närmast kommo stödj- och rörelseorganens sjukdomar med 13 % och ämnesomsättnings-, endokrina och blodsjukdomar (12 %). I fråga om de tillfälligt odugliga (grupp T) var bildnings- och utvecklingsfel, tuberkulos, munhå-

Tab. A. Kroppsfel och sjukdomar hos prövade rättåriga (födda 1936) vid inskrivningsförrättningarna år 1954.

	Rättåriga i grupp			
	O	T	4	3
Bildnings- och utvecklingsfel	2,0	31,8	4,9	4,1
Tuberkulos	5,1	10,7	2,3	1,8
Övriga infektionssjukdomar	1,6	4,0	2,3	1,9
Ämnesomsättnings- och endokrina sjukdomar	12,2	0,8	2,4	2,0
Psykiska sjukdomar och nervsjukdomar	41,9	5,3	31,5	26,8
Ögonsjukdomar	5,6	1,7	16,8	21,2
Öronsjukdomar	6,3	2,6	6,7	9,9
Cirkulationsorganens sjukdomar	3,6	7,8	6,2	4,1
Andningsorganens sjukdomar	2,3	2,3	5,0	5,5
Munhållans, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	1,6	11,3	1,4	2,2
Urin- och könsorganens sjukdomar	3,2	5,1	2,2	1,1
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	1,5	0,5	1,6	1,4
Stödj- och rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar	13,1	5,1	16,7	18,0
Tillfällig sjukdom (olycksfall) el. svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	11,0	—	—
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0

lans, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar samt tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom eller olycksfall de viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes nära två tredjedelar av fallen. De till grupp 4 och 3 förda ledo framför allt av psykiska sjukdomar,

stödje- och rörelseorganens sjukdomar och ögonsjukdomar.

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kommo ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse

Besiktningsreglementet. Vissa ändringar berörande huvudsakligen marinens personal, såsom dykare och grodmän, ha vidtagits.

Nytt identitetskort för sjukvårdspersonal i Sverige har utarbetats i anslutning till 1949 års Genèvekonventioner angående skydd för krigets offer.

Värnpliktsfrågor. Underdånigt yttrande över förslag om sänkning av värnpliktsåldern har avgivits och bestämmelser i anslutning till beslutet härom sedermera utfärdats. Yttrande och förslag till inskrivningsbestämmelser och inskrivningsinstruktion ha avgivits.

Läkarundersökning av flygande personal. Förslag till nya föreskrifter härom har underkastats granskning och överarbetning. Föreskrifterna avses sedermera komma att ingå i sjukvårdsstyrelsens besiktningsreglemente. Frågan härom blir dock avhängig av Kungl. Maj:ts beslut.

Tjänste- och verksläkare. Med enstaka undantag, där sjukvårdsstyrelsen på grund av organisatoriska skäl annorlunda förordnat, ha samtliga under året befintliga verksläkarförordnanden förlängts att gälla jämväl under år 1955. Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande ha

smärre jämkningar vidtagits beträffande hänvisning till vård genom tjänsteläkare. Verksläkarfrågan för viss personal i Boden har ordnats med stöd av särskilt bemyndigande.

Sjukförsäkringen. Sjukvårdsstyrelsen har gemensamt med försvarets civilförvaltning utfärdat provisoriska föreskrifter avseende kontakten mellan försvarets regionala och lokala myndigheter och de allmänna sjukkassorna efter den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande.

Tuberkulosbekämpande. Se härom under avdelning D.

Psykiatriska undersökningar. Liksom tidigare år ha även under 1954 militärpsykiatriska undersökningar av vissa värnpliktiga m. fl. ägt rum i samband med inryckning till första tjänstgöring.

Tandvård. Se härom under avdelning E.

Hygien. Under året har efter samråd med kungl. arméförvaltningens intendenturavdelning och överfältveterinären utfärdats »Provisoriska föreskrifter rörande veterinärmedicinsk livsmedelskon-

troll inom armén» (Tsjv nr 5/1954). Vidare har under året utfärdats »Instruktion för hälsovårdsassistent vid I.—VI. militärområdet» (Tsjv nr 9/1954).

På uppdrag av överbefälhavaren har förslag till organiserandet av den veterinära medverkan vid livsmedelskontroll utarbetats och överlämnats till försvarsstaben. I samband härmed har förteckning över lämpliga livsmedelslaboratorier ävensom vissa bedömningsnormer m. m. utarbetats och tillställts intendenturförvaltningarna vid respektive försvarsgrenar.

Föreskrifter beträffande utomhushandel, s. k. kioskhandel, inom kasern- och liknande områden vid försvaret ha utfärdats.

Förslag till föreskrifter för vattenundersökningar jämte bestämmelser om provtagnings utförande och vilka laboratorier som skola anlitas härför ha utarbetats och tillställts militära myndigheter för yttrande.

Efter granskning av ritningar m. m. ha yttranden avgivits över förslag till ny- och ombyggnader av militära etablissemang o. d. vid I 20, A 4, KA 4, P 4, F 9, KA 2, I 21, KA 5, FOA 1, ÖVS, Fo 53, FOA 2 och F 1.

Hygieniska inspektioner och besiktningar angående vatten-, avlopps-, livsmedels- och förlägningsförhållanden vid försvarets anläggningar ha under året utförts av hälsovårdsbyråns personal. Antalet dylika förrättningar gällande hela landet har uppgått till 67.

Desinfektionsverksamhetens omfattning framgår av tabell G.

Av hälsovårdsassistenterna vid I.—VI. militärområdet under året utförda och till allmän hälsovård hänförliga förrättningar ha uppgått till antal som framgår av tabell H.

Garnisonssjukhusen. Garnisonssjukhusets i Boden om- och tillbyggnad har fortskridit planenligt. Verksamheten å sjukhusets olika avdelningar har tilltagit i omfattning så att viss personalbrist uppstått. Under budgetåret 1953/54 betalade Norrbottens läns landsting för vård av civila patienter c:a 5,3 miljoner kronor avseende c:a 127 000 vård dagar. För vissa riktlinjer beträffande garnisonssjukhusets framtida utveckling och ställning i organisatoriskt hänseende ha fortsatta överläggningar ägt rum med landstinget.

Förhandlingar med Skaraborgs läns landsting angående överlåtelse av garnisonssjukhuset i Skövde å landstinget ha lett till avtal i oktober 1954. Detta avtal, som träffats under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, avser garnisonssjukhusets övertagande av landstinget från och med den 1 januari 1956.

Vid garnisonssjukhuset i Karlsborg har verksamheten måst inskränkas med anledning av brist på sjuksköterskor. Trots upprepade ledigförklaringar ha vakanserna ej kunnat fyllas.

Förbandssjukhusen. Under hösten 1954 igångsattes byggnadsarbeten för att till centralt förbandssjukhus för Bodens garnison ombygga en Norrbottens regemente tillhörig kasernbyggnad, som disponerats av ett signalkompani. Detta centrala förbandssjukhus skall inrymma vårdavdelning för samtliga garnisonens förband, sjukvisitationslokaler för I 19 och S 1 B, militär tandpoliklinik samt tjänsteläkarmottagning.

Det för Karlskrona örlogsstation planlagda centrala förbandssjukhuset — kallat Flottans sjukhus — började byggas hösten 1954. För detta sjukhus tagas i anspråk dels förbandssjukhuset

Anckarstierna, dels en därintill belägen skolbyggnad. Båda byggnaderna sammanfogas till en enhet. I Flottans sjukhus inrymmes en sjukmönstringslokal, motsvarande Anckarstiernas nuvarande samt vårdavdelningar för örlogsstationens olika förband, läkemedelscentralen i Karlskrona ävensom undervisningslokaler för sjukvårdare.

Under december 1954 utfördes röjningsarbeten m. m. för uppförande av förbandssjukhus vid Örlogsberga.

Utredning har ägt rum angående det lämpligaste sättet att för vård av civila patienter utnyttja den stora vårdplatsreserv, som förbandssjukhusen under större delen av året erbjuder. Härvid har bl. a. utarbetats förslag till normalavtal mellan kronan och landsting rörande sådan vård.

Blodgivarverksamheten. Försök med transportlådor isolerade mot temperaturväxlingar ha pågått under året.

Försvarets reservsjuksköterskekår. Genom beslut vid 1954 års riksdag utökades försvarets reservsjuksköterskekår från 20 till 30 sjuksköterskor. Samtidigt höjdes arvoden till reservsjuksköterska, årsarvodet till 1 008 kronor och dagarvudet vid tjänstgöring till 10 kronor vid tjänstgöring inom och 17 kronor vid tjänstgöring utom egen bostadsort. Tjänstgöringsskyldigheten omfattar 126 dagar under en treårsperiod.

Sjukvårdsmateriel. Sedan det under år 1953 påbörjade arbetet med revidering av »Förteckning över försvarets sjukvårdsutrustning», del I (SjvUtr I) slutförts, har ny förteckning fastställts att gälla fr. o. m. den 1 april 1954. Det utförda arbetet har i stort sett inneburit en modernisering och komplettering av

för de olika förbanden fastställd utrustning, baserad på erfarenheter sedan beredskapens upphörande 1945. Förteckningen har i likhet med 1953 års upplaga av SjvUtr II B utförts i lösblads-system.

Sedan försvarets centrala anstalter för sjukvårdsmateriel numera vunnit erforderlig stadga och det av sjukvårdsstyrelsen till Kungl. Maj:t ingivna omorganisationsförslaget genomförts i sådan omfattning, att verksamheten kan bedrivas efter nya linjer, har Kungl. Maj:t på sjukvårdsstyrelsens förslag fastställt »Föreskrifter beträffande organisation och förvaltning i fred vid försvarets centrala anstalter för sjukvårdsmateriel (utom militärapoteket)». Begreppet centrala anstalter innefattar numera i detta sammanhang centrala sjukvårdsförråd, läkemedelscentraler och läkemedelsförråd (Tsjuv nr 8/1954).

I syfte att åstadkomma bättre beredskap med avseende på röntgenmaterielen har sjukvårdsstyrelsen, efter medgiven personalförstärkning, i egen regi påbörjat kontroll av vid försvaret använd och förrådsförvarad röntgenutrustning. Under året vunnit erfarenhet visar, att stora fördelar ur beredskaps- och driftssynpunkt kunna ernås genom dylik kontroll.

Tidigare påbörjade försök med blodtransportmateriel ha fortsatt under året. Härvid ha de svåra problemen vid transporter i sträng kyla delvis kunnat bemästras. I samband med försök med ändrad etappsjukvårdsorganisation har truppförsök i stor omfattning skett. Sålunda ha nya operations- och röntgenbussar prövats med gott resultat. De tidigare utprovade större vattenreningsfilterna ha utsatts för påfrestningar under fältförhållanden och visat sig ändamålsenliga samt numera fastställts att ingå i etappförbandens utrustning.

Tab. B. Antal under år 1954 levererade glas

Glasens styrka	Sfäriska — glas	Sfäriska + glas	Cylindriska glas	Andra glas	Summa glas
Under 3 D	2 652	483	1 952	70	5 157
3—6 D	760	88	394	—	1 242
Över 6 D	82	25	28	—	135
Summa	3 494	596	2 374	70	6 534
På 100 av alla glas	53,5	9,2	36,3	1,0	100,0

Sedan ett flertal år ha framförts önskemål beträffande ny bårtyp i anslutning till den av centrala sjukvårdsberedningen standardiserade bårtypen. Försök med en ny konstruktion av sjukbår, avsedd i första hand för de stridande förbanden, ha påbörjats hösten 1954.

Utförda inspektioner av sjukvårdsmaterieltjänsten ha visat, att materielen är väl vårdad och ändamålsenligt upplagd.

Läkemedel. På förslag av sjukvårdsstyrelsen har Kungl. Maj:t meddelat särskilda föreskrifter beträffande organisation och verksamhet i fred vid försvarets läkemedelscentraler och läkemedelsförråd, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1954 (Tsjv nr 8/1954). De viktigaste

skillnaderna i förhållande till tidigare organisation äro, att läkemedelscentralen i Örebro flyttats till sjukvårdsstyrelsens centralförråd i Säter samt att permanenta läkemedelsförråd inrättats i Karlstad och Vindeln. I samband härmed upphörde de provisoriska förråden i Örebro och Falun med sin verksamhet den 31 december 1954.

I anledning av de nya föreskrifterna har sjukvårdsstyrelsen fastställt ny fördelning av försvarets läkemedel på läkemedelscentraler och läkemedelsförråd.

Under året ha kylrum inrättats vid läkemedelscentralerna i Boden och Hässleholm.

C. Glasögondepåns verksamhet

Under 1954 ha glasögon utlämnats till arméns, marinens och flygvapnets personal i enlighet med gällande anvisningar. Antalet utlämnade glas uppgick till 3 267 par, därav 2 791 till armén, 261 till marinen och 215 till flygvapnet. Under de närmast föregående åren (1953 och 1952) hade utlämnats 3 356 resp. 3 446 par glasögon.

Skytteglasögon utgöra 2 644 par eller 80,8 % av hela antalet, medan av gasmaskglasögon utlämnats 580 eller 17,9 % och av andra glasögon 43 eller 1,3 %; av bågar av icke fastställd typ utlämnades

443 par eller 13,5 %. Gruppen skytteglasögon omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d v s minst 0,8. Dessutom levererades 129 glas som reparationsglas etc.

De sfäriska minusglasen, som förordnas åt närsynta, de sfäriska plusglasen, som förordnas åt presbyoper och översynta, samt cylinderglasen, som förordnas åt astigmat, utgjorde resp. 53,5, 9,2 och 36,3 % av hela antalet glas (Tab. B). Under rubriken »andra glas» redovisas planglas, mattglas, prismor etc. tillhoppa utgörande 1,0 % av samtliga

Tab. C. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret år 1954

	Hela antalet skärmbilds- undersökta	Hela antalet »utan åtgärd»	Hela antalet »till ut- redning»	Pågåen- de tu- berku- los	Ej säkert läkt tuber- kulos	Osä- ker pato- logisk	Övr. pato- lo- gisk	Olämpl. för skärmbild
<i>Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.</i>								
1. Genom patrull	169 166	165 776	3 390	228	1 519	1 213	424	6
a) Armén	136 779	134 093	2 686	162	1 209	966	346	3
b) Flyget	11 602	11 384	218	19	82	86	30	1
c) Marinen	20 785	20 299	486	47	228	161	48	2
2. Genom dispensär och lasarett	6 668	6 599	69	2	44	14	9	—
Summa	175 834	172 375	3 459	230	1 563	1 227	433	6

D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret

För bekämpandet av tuberkulos inom försvaret ha, liksom under åren 1942—1953, även under 1954 utförts skärmbildsundersökningar av försvaret tillhörande personal. Allt sedan 1 juli 1946 ha de flesta undersökningarna utförts genom försorg av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, som även drivit försvarets fasta skärmbildsanläggningar i Stockholm, Göteborg, Karlskrona, Fårösund, Vaxholm och Boden.

Då det är av största vikt, att undersökningarna komma till stånd omedelbart efter inryckningarna, ha de förutom genom skärmbildscentralens patruller i den mån så varit erforderligt utförts vid centraldispensärer eller lasarett.

Undersökningarna ha i första hand omfattat värnpliktiga i anslutning till deras inryckning till första tjänstgöring samt sjukvårdspersonal och anställda vid matinrättningar. I största möjliga utsträckning ha undersökningar även utförts bland värnpliktiga, som rycka in till repetitionstjänstgöring. Praktiskt taget obligatorisk har undersökningen varit bland nyanställda vid försvaret, såsom kollektivanställda m. fl. Förnyad

skärmbildsundersökning av all personal har gjorts vid sådana förband där fall av tuberkulos har inträffat, samt i övrigt vart tredje år av alla, som icke äro värnpliktiga.

På grund av upprepade skärmbildsundersökningar i medicinalstyrelsens regi av befolkningen i olika län ha under 1954 inga skärmbildsundersökningar utförts vid inskrivningsförrättning. Försök ha i stället gjorts att såvitt möjligt genomföra obligatorisk undersökning vid all inryckning och anställning.

Sammanlagda antalet skärmbildsundersökningar inom försvaret under 1954 utgjorde, som framgår av Tab. C, 175 834.

Vid dessa undersökningar ha 3 020 fall företett misstänkt eller säker lungtuberkulos och på grund härav blivit föremål för vidare röntgenologisk och klinisk utredning.

Under 1954 tuberkulinundersöktes enligt Tab. D, 40 316 personer, varav 29 757 vid armén, 5 592 vid marinen och 4 967 vid flygvapnet. Av dessa voro 17,2 % tuberkulinnegativa. För de olika försvarsgrenarna utgjorde procentalen respektive 17,3, 15,0 och 19,6.

Tab. D. Tuberkulinprövning och calmettevaccinering vid försvaret år 1954

	Antal tuberku- linunder- sökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympn.	andra ympn.	Summa
Armén	29 757	5 134	4 901	3 748	281	4 029
Marinen	5 592	841	829	726	28	754
Flygvapnet	4 967	974	966	755	92	847
Summa	40 316	6 949	6 696	5 229	401	5 630

Calmettevaccinering utfördes i 6 696 fall, vilket motsvarar 96,4 % av de tuberkulinnegativa fallen. Vaccineringarna voro relativt mest omfattande vid flygvapnet, där 99 % av de negativa ympa-

des. Vid marinen och armén utgjorde procenttalen respektive 98,6 och 95,4.

Av de ympade blevo vid första ympningen 5 229 och vid andra ympningen 401 tuberkulinpositiva, tillhopa således 5 630 eller 84 %.

E. Tandvården vid försvaret

Verksamheten har bedrivits enligt bestämmelserna i Kbr den 19 juni 1945.

Arbetsbelastningen vid de militära tandpoliklinikerna har varit mycket stor.

Remisstandvården har väsentligt minskats genom att värnpliktiga fack-tjänstgöringsskyldiga tandläkare i ökad omfattning kunnat ianspråktagas. Sålun-

da uppgingo kostnaderna för remisstandvården 1/7—31/12 1953 till 342 300 kronor. Kostnaderna för motsvarande tid år 1954 uppgingo till 215 208 kronor.

Verksamhetens omfattning under år 1954 framgår av *tabell E*.

Under rubriken Övrig behandling märkes broled och dylikt i 781 fall.

Tab. E. Tandvården vid försvaret år 1954

	Antal pat.	Extrak- tioner	Fyllningar			Rotbehandlingar				Tand- stens- skrap- ning, gingi- vitbeh.	Utläm- nade prote- ser	Övrig be- hand- ling
			Amalg.	Sili- kat	Provi- soriska	Extir- pation av vital pulpa	Gan- grän- behand- ling	Rot- fylln.	Amp.			
Armén . .	126 213	32 228	92 530	15 955	2 623	3 861	2 408	6 186	2 440	3 214	1 093	68 380
Marinen .	25 542	3 701	21 973	3 995	76	545	397	1 199	501	956	173	20 964
Flygvap- net . .	20 225	2 935	17 603	3 847	428	619	731	1 064	299	1 687	144	9 839
Summa	171 980	38 864	132 106	23 797	3 127	5 025	3 536	8 449	3 240	5 857	1 410	94 183

F. Skyddskoppymningen vid försvaret

Ympning göres i allmänhet med två snitt, dock med endast ett snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å fjärde dygnet, men om reaktion då utebliver även på åttonde dygnet.

Under året ympades sammanlagt 44 993. Av dem som besiktigades visade

89,7 % positivt resultat mot 93,1 % och 90,0 % under de närmast föregående åren. (Tab. F.)

Förslag till utvidgning av den aktiva immuniseringens genomförande inom krigsmakten har utarbetats och kommer att göras till föremål för särskild framställning.

Tab. F. Skyddskoppymning vid försvaret år 1954

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av besiktigade
Armén	33 194	33 017	177	30 185	2 832	91,4
Marinen	6 020	6 012	8	5 061	951	84,2
Flygvapnet	5 779	5 775	4	4 964	811	85,9
Summa	44 993	44 804	189	40 210	4 594	89,7

G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret

Den av försvarets sjukvårdsstyrelse bedrivna desinfektionsverksamheten har fungerat enligt samma grunder som föregående år. Den under sistnämnda år inledda husbocksinventeringen har fort-

satts, medan härav betingade saneringsåtgärder på grund av personalbrist icke kunnat vidtagas i erforderlig utsträckning.

Tab. G. I sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förräds- och andra skadeinsekter år 1954

Milo	Antal giftutläggningar mot råttor eller möss	Antal behandlingar mot					Antal behandlingar utförda med		Summa utförda behandlingar	Volym av behandlade utrymmen (m ³)
		Ohyra	Förrädsinsekter	Kackerlackor	Husbock	Insekter övriga slag	Cyanvätegasmotoden	Annan metod		
I.	123	10	3	1	6	3	3	20	23	9 990
II.	85	7	1	—	—	36	—	44	44	10 400
III.	112	1	5	8	—	21	—	35	35	9 600
IV.	83	4	10	6	1	11	—	32	32	17 100
V.	27	1	17	—	—	24	5	37	42	9 765
VI.	152	9	7	—	—	30	—	46	46	1 150
VII.	105	9	3	—	—	42	—	54	54	—
Summa	687	41	46	15	7	167	8	268	276	58 005

Tab. H. Av hälsovårdsassistenterna utförda provtagningar och undersökningar år 1954

	Milo						Summa
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Vattenprovtagningar	—	46	112	6	228	33	425
Koloxidundersökningar	12	6	2	1	—	21	42
Hygieninspektioner							
betr. vattentäcker	10	55	145	10	255	35	510
matinrättningar	92	56	3	79	24	50	304
övr. livsmedelslokaler	110	73	4	78	24	40	329
bostäder	23	2	9	15	10	55	114
stall	39	19	1	10	12	41	121
furagemagasin	35	8	2	10	12	30	97
hundgårdar	12	2	—	4	—	—	18
yttre renhållning	96	76	14	74	30	35	325
yrkeshyg. inspekt.	38	17	7	6	12	18	98

Upphandling av för desinfektionsverksamheten erforderlig materiel har skett

enligt samma grunder som föregående år.

H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret

Följande redovisning omfattar icke blott manskap utan även övrig personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a., att antalet nyinsjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	Antal nyinsjuknade		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	60 100	13 087	73 187
Marinen	8 267	4 956	13 223
Flygvapnet	8 238	7 107	15 345
Summa	76 605	25 150	101 755

Därvid bör för marinens del beaktas, att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation kunna på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 101 755 mot 97 427 föregående år. Ökningen hänförde sig nästan helt till övrig personal.

Enligt följande sammanställning har det stora flertalet av det sjukskrivna manskapet (67 577 eller 88,1 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 5 957 eller 7,8 % ansetts tillfälligt odugliga och 3 162 eller 4,1 % odugliga samt 28 eller 0,0 % avlidit. Antalet icke tjänstbara var re-

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
Manskap: Avförda	60 155	8 293	8 276	76 724
därav såsom: tjänstbara	52 411	7 233	7 933	67 577
tillf. odugliga	4 999	722	236	5 957
odugliga	2 720	336	106	3 162
döda	25	2	1	28
Övrig personal: Avförda	13 059	4 936	7 104	25 099
därav såsom tjänstbara	13 043	4 912	7 102	25 057
tillf. odugliga	—	12	—	12
odugliga	—	1	—	1
döda	16	11	2	29

	Antal sjukdagar		Summa	Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Manskap	Övrig personal		Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	353 093	145 884	498 977	2,5	3,2	2,7
Marinen	59 381	49 574	108 955	2,1	3,3	2,5
Flygvapnet	54 100	57 286	111 386	1,8	3,4	2,3
Summa	466 574	252 744	719 318	2,3	3,3	2,6

lativt lägst inom flygvapnet. Av övrig personal ha samtliga ej avlidna utom 13 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

Enligt följande tablå förekom under året 719 318 sjukdagar inom hela försvaret eller 2,6 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot 692 765 resp. 2,4 föregående år. Antalet sjukdagar har sålunda minskat något såväl absolut taget som i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

Sjukledigheten bland manskap var avgjort lägst vid flygvapnet. Manskapet hade något lägre sjukfrekvens än övrig personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland manskap varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén visade sålunda Bohusläns regemente och Ridskolan det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar

eller 3,9, medan Göta pansarlivgarde och Infanteriets kadettskola hade det lägsta antalet eller respektive 1,3 och 1,1.

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) det relativt största antalet sjukdagar bland manskap och övrig personal (3,6 och 4,2). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtagas icke blott sjukdomsfall bland deras egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den lägsta sjukligheten eller 1,1 bland manskap och 0,6 bland övrig personal.

Inom flygvapnet förekom den högsta sjukledigheten vid Svea flygflottilj (3,0) och lägsta vid Hälsinge flygflottilj (1,1).

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	5,9	11,1	6,8
Marinen	7,2	10,0	8,2
Flygvapnet	6,6	8,1	7,3
Summa	6,1	10,0	7,1

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 7,1 dagar, kortare tid eller 6,1 dagar för manskap och längre eller 10,0 dagar för övrig personal. Medeltalet sjukdagar per insjuknad har varit oförändrat från föregående år.

Slutligen kan efterföljande sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid truppen (inkl. hem-

met), å militärsjukhus och å civilt sjukhus.

Skillnaden mellan manskap och övrig personal är markant. Beträffande manskapet ha sålunda 34 % av sjukdagarna tillbragts vid truppen eller i hemmet mot 83 % för övrig personal. Motsvarande tal för år 1952 utgjorde 34 och 82 %.

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	
<i>Manskap</i>	33,8	58,0	8,2	100,0
<i>Armén</i>	29,5	63,2	7,3	100,0
<i>Marinen</i>	47,2	41,4	11,4	100,0
<i>Flygvapnet</i>	47,0	42,3	10,7	100,0
<i>Övrig personal</i>	83,0	5,4	11,6	100,0
<i>Armén</i>	83,0	5,5	11,5	100,0
<i>Marinen</i>	82,5	4,8	12,7	100,0
<i>Flygvapnet</i>	83,5	5,3	11,2	100,0

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i tab. 2—4 (bilagan). En ny nomenklatur tillämpas fr. o. m. år 1952. Det bör påpekas, att vid sammanställandet av antalet fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I följande tablå ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

Vanligast förekommande voro respi-

rationsorganens sjukdomar, till vilka räknades hälften av samtliga fall (51,7 %). Därefter kommo skador genom yttre våld och förgiftning, digestionsorganens sjukdomar, hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar samt infektionssjukdomar, omfattande 14,7, 12,9, 8,2 och 3,1 %. På samtliga övriga grupper av sjukdomar kommo endast 9,4 %, bland manskap 9,3 % och bland övrig personal 10,0 %.

För manskap spelade hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar, infektionssjukdomar och skador genom

	Manskap				Övrig personal				Tillhopa
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	
Antal nyinsjuknade	60 100	8 267	8 238	76 605	13 087	4 956	7 107	25 150	101 755
Därav i % med									
Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar	3,6	4,5	3,6	3,7	1,2	1,3	1,6	1,4	3,1
Tumörer	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,1
Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Amnesoms. sjd. Nutritionsrubbn. Blodbild. org. o. blodsjukdomar	0,6	0,9	0,5	0,6	0,4	0,7	0,3	0,4	0,6
Mentala sjukdomar. Psykoneuroser	2,1	3,0	1,6	2,2	1,4	1,9	1,2	1,5	2,0
Nervsystemets o. sinnesorganens sjukdomar	2,8	2,7	2,2	2,7	2,4	3,8	2,7	2,8	2,7
Cirkulationsorganens sjukdomar	0,9	1,1	0,4	0,9	0,9	2,0	0,6	1,0	0,9
Respirationsorganens sjukdomar	48,6	46,7	52,4	48,8	61,7	55,0	61,8	60,4	51,7
Digestionsorganens sjukdomar	12,0	12,5	14,8	12,3	12,9	14,6	17,2	14,5	12,9
Urogenitalorganens sjukdomar	0,9	1,4	0,9	1,0	1,5	2,5	1,6	1,7	1,1
Havandeskapets, förlösnings- o. barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1
Hudens o. underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	9,7	7,4	5,4	9,0	5,8	6,2	4,9	5,6	8,2
Medfödda missbildningar	0,1	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall	1,4	3,7	1,7	1,7	1,3	5,7	1,1	2,1	1,8
Skador genom yttre våld och förgiftning	17,2	15,6	16,3	16,9	10,0	5,7	6,6	8,1	14,7

yttre våld och förgiftning en större roll än för övrig personal, bland vilka i stället respirationsorganens och digestionsorganens sjukdomar dominerade.

Tab. 3 ger närmare upplysningar om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att tuberkulos orsakade 864 fall, påssjuka 492 fall, inflammation i mellanörat och mastoidit 907 fall, ischias 639 fall, vanlig förkylning 12 543 fall och övriga akuta infektioner i övre luftvägarna 29 109 fall, influensa 5 007 fall, akut och kronisk bronkit 4 008 fall, gastrit och duodenit 1 935 fall, gastroenterit och kolit 7 381 fall, reumatism 1 826 fall samt bland skador stukning 3 187 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

En särskild redovisning över antalet fall av *smittsamma könssjukdomar* bland manskapet lämnas i tab. 2 (bilagan). En del fall ha icke föranlett sjukskrivning och ingår därför ej i de uppgifter, som lämnas i tab. 3.

Bland fast anställt och värnpliktigt manskap förekommo 512 fall av dröppel, därav 267 vid armén, 164 vid marinen och 81 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 126, hade samtliga insjuknat under tjänstgöringen, varvid 84 smittats å förlägningsorten. Av de värnpliktiga, inalles 386, voro 21 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring samt 224 smittade å förlägningsorten och 141 utom förlägningsorten under tjänstgöringstiden.

Av enkelt veneriskt sår förekom 1 fall. Av recidiverande syfilis anges 8 fall, samtliga värnpliktiga, av vilka 7 insjuknade under tjänstgöringstiden, smittade å förlägningsorten. Av nyförvärvad syfilis redovisas 6 fall, varav 1 vid armén

och 5 vid marinen. Av de fast anställda, inalles 3, hade 2 insjuknat under tjänstgöringstiden. Av de värnpliktiga, inalles 3, voro samtliga sjuka vid inställelsen till tjänstgöring.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i tab. 5 (bilagan). Såsom anges i nedanstående tablå avledo 100 personer, varav 40 av manskap och 60 av övrig personal. Av dessa avlidna hade 57 varit sjukskrivna (se tab. 1).

Våld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland manskap. Dit kunde räknas 34 av dödsfallen, varav 25 vid armén, 2 vid marinen och 7 vid flygvapnet. Bland dessa kommo främst 19 fall av trafikolycka och 4 självmord. Av andra dödsorsaker förekommo bland manskap inalles 6 fall.

Även bland övrig personal var våld och olyckshändelse en betydande grupp med 31 fall. Bland dessa kommo främst 16 dödsfall vid flyghaveri. Av andra dödsorsaker, inalles 29, märkas främst 12 fall av svulster.

Sjukvård: I tab. 6 a och 6 b (bilagan) redovisas omsättningen av militära och civila patienter å garnisons-sjukhusen. Hela antalet under året nyintagna patienter uppgick till 19 383 mot 18 546 under föregående år. Antalet vård dagar för samtliga vårdade uppgick till 298 867 mot 268 064 föregående år. Av de intagna voro 16 234 civila med 260 570 vård dagar eller 87,2 % av samtliga vård dagar mot 84,3, 78,5, 70,0 och 43,8 % under åren 1952, 1948, 1946 och 1944. Vidare tillhörde av intaget manskap det största antalet eller 1 937 armén, medan 320 voro hänförliga till marinen och 122 till flygvapnet.

	Antal avlidna		Summa
	Manskap	Övrig personal	
Armén	31	26	57
Marinen	2	12	14
Flygvapnet	7	22	29
Summa	40	60	100

II. Armén

(Berättelse avgiven av arméöverläkaren.)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr o m
år 1954 274 läkare, nämligen

1 arméöverläkare

7 fältläkare

40 regementsläkare

15 bataljonsläkare (Ca 27)

34 bataljonsläkare (Ca 25)

72 bataljonsläkare vid fältläkarkåren

15 extra bataljonsläkare

90 fältläkarstipendiater i fältläkarkåren.

Över stat kvarstodo 8 fältläkare, 10 regementsläkare (försvarets sjukvårdsstyrelse och garnisonssjukhusen).

Fältläkarkårens reservstat omfattar 3 fältläkare, 1 regementsläkare.

Fältläkarkårens reserv utgjordes vid 1954 års utgång av 295 läkare, därav 13 fältläkare, 21 regementsläkare och 261 bataljonsläkare.

Vid 1954 års ingång voro 2 regementsläkarbeställningar (I 8, T 1) samt 15 bataljonsläkarbeställningar (I 2, I 4, I 6, I 7, I 12, I 17, I 18, I 21, P 3, A 4, A 7, Ing 3, T 1, T 4, JS) vakanta.

Under 1954 ha 7 regementsläkarbeställningar (I 1, I 8, I 19, I 20, A 6, A 8,

T 1) och 6 bataljonsläkarbeställningar (I 2, I 8, I 19, Ing 3, T 2, JS) kunnat återbesättas.

Vid 1954 års utgång voro 16 bataljonsläkarbeställningar (I 4, I 6, I 7, I 12, I 17, I 18, I 21, K 4, P 3, A 1, A 6, A 7, A 8, T 1, T 3, T4) vakanta.

Svårigheten att fylla de vakanta förbandsläkarbeställningarna kvarstår alltjämt. Sålunda ha vakanta platser flera gånger ledigförklarats utan att någon sökande anmält sig.

Vakanserna i läkarbeställningarna medför att många bataljonsläkartjänster måste bestridas av unga fältläkarstipendiater och värnpliktiga läkare, beordrade under så kort tid som en eller högst två månader. Detta ständiga ombyte av delvis ofullständigt utbildade läkare vid förbanden medför försämrad sjukvård för de värnpliktiga och övrig personal, som är hänvisad för vård av förbandsläkare. Förbandscheferna ha med oro konstaterat denna tilltagande försämring av sjukvården med dess ogynnsamma inverkan på utbildningen och i skilda sammanhang energiskt påkallat åtgärder.

B. Utbildningsfrågor

Läkarfältövning har icke anordnats under året. Ett antal läkare ha deltagit i trängfältövning.

Repetitionsövning har fullgjorts bl a

av äldre värnpliktiga tandläkare i form av assistenttjänstgöring vid kirurgisk avdelning vid lasarett,

av värnpliktiga laboratoriebiträden, som icke varit krigsplacerade vid repövningsförband, vid bakteriologiska laboratorier,

av värnpliktiga röntgentekniker vid Medicinalstyrelsens skärmbildsbyrå.

Med anledning av Betänkande angåen-

de läkarutbildningen (SOU 1953:7) har en särskilt tillsatt kommitté inom arméledningen utarbetat förslag till nya planer för läkares, tandläkares och apotekares värnpliktsutbildning, vilka underställts Kungl. Maj:ts prövning.

Möjligheten att utnyttja viss del av

värnpliktig läkares facktjänstgöring i epidemivård under förstärkt epidemiberedskap har utretts av medicinalstyrelsen, läkarförbundet, medicinska föreningarna och arméöverläkaren i samråd.

C. Hälso- och sjukvård vid armén

Hälsotillståndet bland personalen har i stort sett varit mycket gott. Vid många förband har sjukprocenten varit lägre än under föregående år. Siffrorna för epidemiska sjukdomsfall ha varit gynnsamma.

Antalet olycksfall har varit förhållandevis lågt. Olycksfallen i samband med motorcykeltjänst ha ökat medan idrottskadorna synes ha minskat.

De gamla kasernbyggnaderna ha långt ifrån en tillfredsställande standard, då medel icke stått till förfogande för nödvändigt underhåll. Golven äro kraftigt förslitna i en hel del kaserner. Tvätttrummen ha ålderdomlig inredning och bristfällig luftväxling. Möjlighet till tempererad dusch saknas ofta. Trots betydande arbetsinsatser är det nästan ogörligt att hålla en god kasernhygien och den personliga hygienen blir eftersatt. Det kommer att möta betydande svårigheter att i de äldre kasernbyggnaderna ta emot de ökande värnpliktskontingenterna.

På grund av vakansläget bli befälskåren vid förbanden hårt ianspråktaga för utbildningen. Efter tjänst på fältet under ogynnsam väderlek kan följa undervisning på lektionsrum utan att kläd-

ombyte skett. Bristen på klädsåk och duschmöjligheter vid klädomyten har ofta påtalats och alldeles särskilt av förbandschefer i Norrland.

Någon upprustning av förbandssjukhusen har ännu icke påbörjats. Ett värdefullt förarbete är slutfört men anslag har icke beviljats ännu.

Paratyfusedpidemien 1953, som icke berörde arméns förband, har medfört ett betydligt ökat intresse för hygien i kök och matsalar, ävensom beträffande livsmedelshygien. Vaksamheten har ökat, och förståelsen för dessa viktiga frågor är betydligt bättre än tidigare.

Alltjämt har förbanden brist på sjukvårdsunderbefäl.

Tillgången på värnpliktiga tandläkare har medgivit att förbanden under sista hälften av 1954 kunnat erhålla tandläkare i erforderlig utsträckning. Detta har medfört en avsevärd minskning av kostnaden för remisstandvården.

Den frivilliga ympningen mot stelkramp har rönt stor anslutning och flera förband meddela 100 % anslutning.

Stockholm den 13 augusti 1955.

Eug. Strömberg.

III. Marinen

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren)

A. Marinläkarkåren

Marinläkarkårens stat omfattade under år 1954 sammanlagt 96 (91) läkare, nämligen

- 1 marinöverläkare
- 3 förste marinläkare
- 16 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 57 marinläkare av 2. graden (2 under året indragna)
- 18 marinläkarstipendiater (3 under året indragna).

Tre beställningar som marinläkare av 1. graden voro vid årsskiftet vakanta. En sådan har under året nybesatts. Vakanserna ha medfört svåra olägenheter, enär täta ombyten måst ske av för vakansernas fyllande ianspråktaga marinläkare av 2. graden och marinläkarstipendiater. Likaså medför obefintligheten av ögonläkarbeställning vid Syd-kustens marindistrikt svåra olägenheter.

Ögonläkarbeställningen vid Ostkustens marindistrikt har fått ny innehavare.

Vid årsskiftet förefanns en vakans bland marinläkarna av 2. graden medan samtliga marinläkarstipendiattjänster voro besatta.

Sammanlagt 13 beställningar ha under året nybesatts. Marinläkarkurs avhölls tiden 18 oktober—27 november. Till densamma voro kommenderade 11 marinläkare av 2. graden och 1 marinläkarstipendiat.

Fackutbildningskurs har 9 januari—28 februari genomgåts av 17 värnpliktiga läkare. Ytterligare en sådan kurs har den 2 juni—21 juli genomgåts av 16 värnpliktiga läkare.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1955 års ingång 136 marinläkare av vilka 77 tillhöra 1943 års reservorganisation.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen

1. Sjukvårdspersonalen

Fastställda utbildningskurser ha hållits för marinens sjukvårdspersonal av alla kategorier.

Extra sjuksköterskor, biträden och marinlottor ha måst anlitas under perioder med ökad sjuklighet och på grund av sjukdomsfall bland sjukvårdspersonalen.

2. De sanitära förhållandena i land

Stockholms örlogsstation och varv. I en del byggnader ha sanitära förbätt-

ringar vidtagits. Desinfektionsanstalten på Skeppsholmen har sedan höstkylan inträtt icke kunnat användas på grund av bristande värmeanläggning.

På Hårsfjärdens örlogsdepå ha de hygieniska förhållandena under året avsevärt förbättrats. Tidigare påtalade brister beträffande tvättningssmöjligheter för kolande personal, kasernernas toaletter ha eliminerats. Söförföringen har förbättrats.

Karlskrona örlogsstation och varv. Såsom nödvändig åtgärder kvarstå föl-

jande, vilka av hygieniska skäl icke böra uppskjutas:

1. Nybyggnad av intendenturförvaltningens charkuterifabrik å Stumholmen.

2. Införande av centralvärme samt utförande av nödvändiga isolerings- och ventilationsanordningar i Bastion Aurora.

Göteborgs örlogsstation och varv. Frånvaron av gymnastiklokal är anmärkningsvärd. Matinrättningen är i hög grad otidsenlig bl a är både kyl- och diskordningarna särdeles bristfälliga och motsvara på intet sätt rimliga fordringar. Behov av ny matinrättning föreligger.

Vaxholms kustartilleriregemente. Ombyggnaden av matinrättningen är slutförd. Regementsläkaren påtalar att anordningarna för personalens hygien här äro otillfredsställande. Ny badinrättning med simhall är nödvändig både för hygien och för personalens trivsel. Förläggningarna ute i befästningarna befinna sig i regel i dåligt skick. Vid sådana där utbildningsförband stora delar av året förläggas borde bättre underhåll bestås. I övrigt äro de hygieniska förhållandena vid detta förband goda.

Karlskrona kustartilleriregemente. Smärre hygieniska förbättringar ha utförts. Tvättställ saknas allttjämt i stor utsträckning i toiletter och avträden. Brunnarna inom ytterförläggningarna ha visat höjd standard. I övrigt äro de hygieniska förhållandena inom detta förband goda.

Gotlands kustartillerikår. De hygieniska förhållandena vid detta förband äro goda. Anmärkningar mot hygien ha icke förekommit.

Ålvsborgs kustartilleriregemente. Ej heller vid detta förband ha anmärkningar av hygienisk art framförts. Förhållandena på detta område äro goda. Bad-

och gymnastiklokaler borde emellertid finnas inom förläggningen.

Härnösands kustartillerikår. Bristerna beträffande förläggningslokalerna kvarstå allttjämt. Under året har en bastuanläggning tillkommit.

Sjökrigsskolan. De hygieniska förhållandena äro här goda. Dock kvarstå de olägenheter som äro förknippade med obefintliga badmöjligheter, se härom föregående årsberättelser.

Bergaskolorna. Det avloppsdike som går framför träkasernerna är en hygienisk olägenhet av betydande mått, det borde snarast ersättas med en avloppsledning. I övrigt äro de hygieniska förhållandena här goda men avsaknaden av badinrättning är även här kännbar.

3. De sanitära förhållandena till sjöss

Liksom förut ha ombord kommanderade läkare där så erfordrats och kunnat ske, handhaft sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg. Marinförvaltningen har vid lämpliga tillfällen och i mån av tillgång på medel fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m m, varom marinöverläkaren gjort framställning.

Av marinöverläkaren företagna inspektioner ävensom ombord kommanderade läkares berättelser ha givit vid handen följande:

Tre Kronor. En del smärre sanitära förbättringar ha genomförts framför allt inom köks- och diskregionerna. Andra önskemål ha ej blivit tillgodosedda. Dit hör främst behovet av översedd och förbättrad ventilation i skeppsköket. Backlagsborden böra förses med sk pers- torpsplattor.

Norrköping och Malmö. Sjukhytterna här äro icke tillfredsställande på grund av för litet utrymme (golvyta 1,7 m²).

Norrköpings manskapskök är illa ventilerat.

Karlskrona. Dess sjukhytt är illa ventilerad.

Uppland. Fläktsystemet är ineffektivt. Diskningsförhållandena i högbåtsmannamässen äro undermåliga, vilket även gäller *Gävle*.

Visby. Officerspenteriet är illa planerat och dåligt ventilerat.

Prins Carl. Otillfredsställande ventilation och isolering i åtskilliga förläggningstrymmen. Besättningens tvättrum otillräckliga, dusch saknas i eldarnas tvättrum. Diskmaskin borde tillkomma.

Belos. Detta fartyg företer alltså visserligen brister.

Ej heller under det gångna året ha bad kunnat beredas manskapet i erforderlig omfattning. Anmärkningen gäller dock ej de nya kryssarna.

Behovet av ubåtsmoderfartyg förefinnes året runt.

I övrigt har den personliga hygien och näringstillståndet hos det sjökommanderades manskapet samt utspisningsförhållanden jämte ordning och renlighet ombord ej givit anledning till några anmärkningar av betydelse.

4. Sjukvårdslokalerna

Vid Härnösands kustartillerikår äro sjukvårdslokalerna alltså oförändrade men sedan Fastska kommitténs reviderade förslag till om- och tillbyggnad av sjukhuset nu godkänts har beslut fattats om igångsättande av byggnationen ifråga. Detta byggnadsarbete har även påbörjats på nyåret 1955 och det nya sjukhuset kan beräknas bli färdigställt under instundande sommar.

I Karlskrona har den sedan länge planerade utvidgningen av sjukhuset Ancarstierna, numera benämnd Flottans

sjukhus, påbörjats under hösten 1954. Arbetet beräknas bli slutfört under år 1955.

Vid Bergaskolorna ha sjukvårdslokaler utgjorts av ett i hög grad olämpligt och otidsenligt provisorium i en av förläggningsskaserierna. Det sedan åtskilliga år tillbaka projekterade kärnsjukhuset på 30 sängar håller fortfarande på att byggas. Under vintern 1954—55 ha planeringsarbeten utförts och för kort tid sedan har man påbörjat grundarbetena för sjukhuset.

5. Sjukvårdsmaterielen

Utrustningen har varit föremål för kontinuerliga ändringar och moderniseringar, framför allt beträffande läkemedel. Sålunda har narkoskloroformen utgått ur alla utrustningar, medan medlen för lokalanestesi, lumbalanestesi och intravenös narkos utökats i betydande grad.

De morfintubunic, som tidigare funnits i förstahjälputrustningarna, avsedda att användas även av icke sjukvårdspersonal, äro jämlikt försvarets sjukvårdsstyrelses beslut under utbyte mot ampiner, där injektionsvätskan insprutas i vävnaderna medelst övertryck. Marinöverläkaren har anmält tveksamhet rörande ampinernas lämplighet vid marina förband.

Första förbandens modell har ändrats för att underlätta förbandsläggningen på stridsplatsen.

Den enhetsbår, »fältbåren», som är avsedd för evakueringstransporter från fartyg och som utgör huvuddelen av kustartilleriets och arméns bårmateriel, är i sitt nuvarande skick något skrymmande, därtill brännbar. Marinöverläkaren följder med intresse pågående försök att skapa en mera praktisk enhetsbår.

Marinöverläkaren har föreslagit komplettering av vissa stridsfartygs utrustning med sterilt operationslinne i därför

avsedda förpackningar. Denna fråga är f n under prövning.

Stockholm den 14 april 1955.

Herbert Westermark.

IV. Flygvapnet

(Berättelse avgiven av flygöverläkaren.)

A. Läkare vid flygvapnet

Antalet läkare på flygvapnets *stat* är följande:

- 1 flygöverläkare
- 2 förste flygläkare
- 20 flygläkare av 1. graden
- 26 flygläkare av 2. graden.

På *reservstat* finns en beställning såsom flygläkare av 1. graden.

I flygvapnets *reserv* fanns vid årets slut 1 flygöverläkare och 11 flygläkare.

Vid årets utgång var en befattning som flygläkare av 1. graden och en som flygläkare av 2. graden vakanta.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet

1. Sjukvårdspersonalen

Den i föregående årsberättelse påtalade bristen på sjukvårdsunderbefäl kvarstår liksom behovet av vpl sjukvårdare.

2. Sjukvårdslokalerna och -materielen

Vid Västmanlands flygflottilj har en bättre förrådslokal för mobmateriel ordnats, medan övriga förrådslokaler alltså är bristfälliga. Vid Krigsflygskolan ha förrådslokalerna utvidgats.

Den välbehövliga omdispositionen och renoveringen av sjukhusutrymmena vid Roslagens flygkår var vid årets utgång i huvudsak slutförda. Däremot har det trängande behov av utvidgning av sjukhuset vid Upplands flygflottilj ännu ej kunnat tillgodoses. Preliminära planer på en sådan utvidgning förelåg dock vid årsskiftet.

I övrigt befinner sig flygvapnets sjukvårdslokaler i tillfredsställande skick.

Sjukvårdsmaterielen är tillräcklig och ändamålsenlig.

3. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet

Hälso- och sjukvårdsförhållanden bland personalen har under året varit i stort sett mycket gott, och de sanitära förhållandena ha varit tillfredsställande. Önskemålet om varmvatten i kasernernas tvätt- och duschrum kvarstår dock. Ombyggnaden av bastun med tillhörande lokaler vid Hallands flygflottilj verkställdes ej heller under året, men behovet därav är alltså lika stort. Även vid Skånska flygflottiljen föreligger önskemålet om en bastuanläggning som ersättning för den nuvarande, provisoriska.

Flera av flottiljerna sakna gymnastiklokaler, vilket medför betydande nackdelar.

4. Läkareundersökning av flygande personal

Resultatet av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av den för flygtjänstgöring som flygförare avsedda personalen finns

för åren 1953 och 1954 sammanställt i tabell 7. År 1954 godkändes av de sålunda undersökta 88 % mot 89 % föregående år.

Under år 1954 har av i flygtjänst varande personal, vilken undergått föreskriven läkarundersökning, 98,2 % godkänts för fortsatt full flygtjänstgöring, och 1,7 % godkänts med viss inskränkning, medan 0,1 % underkänts.

5. Olycksfall i samband med flygning

De olycksfall i samband med flygning, som inträffat under åren 1945—1954,

återfinnas i tabell 8. Under år 1954 inträffade 15 flyghaverier med dödlig utgång varvid 18 personer omkom.

Under året företogs fallskrämsutsprång i 18 fall, varvid 3 personer avled och 3 erhöll lättare skador. Vid ett haveri ådrog sig en civil passagerare en lättare skada.

6. Sjuktransportflygningar

Beträffande sjuktransportflygningar hänvisas till tabell 9.

Stockholm i maj 1955.

Gustaf Severin.

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal år 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningsort	Kvarligg. från 1953	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Manskap									
Armén	246	4 641	8 245	8 746	4 075	3 685	3 911	3 898	4 124
<i>I. Milo.</i>	<i>35</i>	<i>796</i>	<i>1 804</i>	<i>1 804</i>	<i>620</i>	<i>776</i>	<i>654</i>	<i>671</i>	<i>808</i>
1 Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	3	69	394	187	50	115	99	81	60
2 Södra " (Ystad)	4	171	442	329	103	235	176	159	193
3 Kronobergs regemente (Växjö)	6	90	91	364	54	52	54	84	93
4 Norra Smålands reg. (Eksjö)	5	68	209	195	184	72	86	54	73
5 Skånska pansarreg. (Hässleholm)	4	38	126	96	11	30	37	28	21
6 Wendes artillerireg. (Kristianstad)	3	25	46	33	21	31	32	43	62
7 Smålands artillerireg. (Jönköping)	2	148	220	222	103	114	49	86	120
8 Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	3	70	138	194	68	47	28	29	35
9 Göta ingenjörkår (Eksjö)	1	66	66	101	12	37	53	63	61
10 Skånska trängreg. (Hässleholm)	4	51	72	83	64	43	40	44	91
<i>II. Milo.</i>	<i>23</i>	<i>718</i>	<i>912</i>	<i>893</i>	<i>350</i>	<i>385</i>	<i>596</i>	<i>494</i>	<i>545</i>
1 Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	3	187	129	331	141	135	246	119	179
2 Hälsinge regemente (Gävle)	4	117	207	128	100	79	78	68	83
3 Västernorrlands regemente (Sollefteå)	2	142	143	113	33	48	65	103	82
4 Norrlands artillerireg. (Östersund)	3	53	77	105	1	26	49	19	52
5 Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall)	1	70	77	22	11	45	39	35	18
6 Norrlands trängreg. (Sollefteå)	10	149	279	194	64	52	119	150	131
<i>III. Milo.</i>	<i>56</i>	<i>1 058</i>	<i>1 834</i>	<i>2 246</i>	<i>934</i>	<i>920</i>	<i>977</i>	<i>738</i>	<i>928</i>
1 Älvsborgs regemente (Borås)	7	139	299	366	108	130	102	51	105
2 Hallands " (Halmstad)	5	201	293	490	87	83	125	107	157
3 Bohusläns " (Uddevalla)	19	198	291	344	227	146	172	130	185
4 Livregementets husarer (Skövde)	2	70	131	127	62	110	93	45	53
5 Skaraborgs pansarregemente (Skövde)	11	119	292	262	95	159	137	99	165
6 Göta artilleriregemente (Göteborg)	7	96	187	199	77	44	101	69	74
7 Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg)	2	55	119	131	86	64	73	71	32
8 Göteborgs luftvärnskår (Göteborg)	1	91	75	140	55	46	81	37	30
9 Göta trängreg. (Skövde)	2	89	167	187	137	138	88	129	127
<i>IV. Milo.</i>	<i>77</i>	<i>1 023</i>	<i>2 003</i>	<i>1 733</i>	<i>1 054</i>	<i>880</i>	<i>856</i>	<i>923</i>	<i>970</i>
1 Svea livgarde (Stockholm)	14	165	193	265	155	99	142	77	189
2 Livgrenadjärregementet (Linköping)	4	54	231	52	55	62	61	62	61
3 Upplands regemente (Uppsala)	4	136	259	225	122	109	107	95	135
4 Livgardesskvadronen (Stockholm)	9	85	88	94	90	70	84	49	67
5 Göta pansarlivgarde (Enköping)	6	29	61	68	43	22	26	16	25
6 Södermanlands pansarreg. (Strängnäs)	2	45	87	82	71	38	44	146	32
7 Svea artillerireg. (Stockholm)	8	49	126	85	49	61	35	57	88

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
September	Oktober	November	December	Summa	Avförda				Kvarligg. till 1955	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Tullfälligt odugliga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fortsatt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	å militär-sjukhus	å civila sjukhus	Summa	
7 096	4 588	4 674	2 972	60 100	52 411	4 999	2720	25	191	104 012	223 246	25 835	353 093	2,5
1 137	820	879	479	11 248	10 223	597	414	11	38	16 735	43 515	5 418	65 668	2,4
152	117	160	73	1 557	1 469	63	21	4	3	3 064	5 232	531	8 827	2,4 1
132	169	183	100	2 392	2 130	167	92	—	7	3 052	6 955	1 825	11 832	2,9 2
104	59	65	69	1 179	1 164	10	10	—	1	960	6 693	508	8 161	2,3 3
137	65	70	57	1 219	1 157	54	10	—	3	2 877	6 496	354	9 727	3,3 4
85	63	43	28	606	594	7	3	—	6	1 336	3 272	525	5 133	2,3 5
52	31	42	20	438	407	23	10	1	—	728	3 207	311	4 246	2,1 6
161	141	96	51	1 511	1 361	109	34	1	8	1 570	4 175	308	6 053	2,4 7
63	30	47	13	762	497	101	162	1	4	1 086	1 894	162	3 142	2,0 8
121	60	101	31	772	731	—	58	1	3	854	2 307	414	3 575	2,2 9
130	85	72	37	812	713	63	34	3	3	1 208	3 284	480	4 972	1,6 10
936	621	681	371	7 502	6 921	467	113	1	23	14 688	26 352	3 966	45 006	2,4
306	219	310	134	2 436	2 230	138	60	—	11	4 265	6 268	941	11 474	3,0 1
245	100	104	90	1 399	1 311	86	4	—	2	1 822	7 175	730	9 727	2,3 2
50	86	117	54	1 036	796	200	42	—	—	3 275	5 248	701	9 224	2,3 3
116	96	48	31	673	658	13	3	1	1	1 259	2 269	406	3 934	1,9 4
44	33	31	25	450	415	30	4	—	2	499	1 419	462	2 380	1,6 5
175	87	71	37	1 508	1 511	—	—	—	7	3 568	3 973	726	8 267	2,8 6
1 977	1 050	1 053	690	14 425	11 656	1 672	1 104	3	46	24 561	39 848	4 407	68 816	2,7
200	125	152	109	1 886	1 492	214	174	1	12	4 582	4 570	684	9 836	2,5 1
504	182	198	160	2 587	2 317	207	66	—	2	5 908	4 374	541	10 823	3,0 2
360	181	203	120	2 557	1 822	532	216	—	6	1 529	10 443	1 064	13 036	3,9 3
147	70	48	43	999	809	123	65	—	4	1 249	3 152	140	4 541	2,4 4
278	180	116	76	1 978	1 543	137	303	1	5	4 268	3 981	734	8 983	2,4 5
94	83	82	32	1 138	1 045	64	29	1	6	1 839	3 685	692	6 216	3,4 6
119	64	75	48	942	935	3	—	—	6	1 614	3 253	164	5 031	1,7 7
66	67	86	42	816	815	—	—	—	2	1 878	2 349	200	4 427	2,6 8
209	98	93	60	1 522	878	392	251	—	3	1 694	4 041	188	5 923	2,6 9
1 930	1 308	1 222	868	14 770	12 569	1 544	673	6	55	27 703	56 859	5 337	89 899	2,4
273	242	175	85	2 060	1 629	287	149	1	8	3 412	10 463	72	13 947	3,7 1
173	67	64	52	994	869	93	32	1	3	714	4 522	464	5 700	1,6 2
295	181	97	99	1 860	1 555	229	74	—	6	3 441	6 431	1 014	10 886	3,3 3
109	99	97	94	1 026	905	79	45	1	5	3 498	3 102	212	6 812	2,5 4
117	11	16	27	461	167	155	144	—	1	497	2 226	96	2 819	1,3 5
84	67	63	22	781	718	35	30	—	—	1 244	2 636	478	4 358	1,8 6
166	110	49	43	918	688	184	47	—	7	1 503	3 344	264	5 111	2,9 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarligg. från 1953	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
8 Östgöta luftvärnsreg. (Linköping) . .	6	45	78	94	69	70	39	32	23
9 Stockholms luftvärnsreg. (Norrtälje) .	2	71	206	226	86	77	102	111	96
10 Svea ingenjörkår (Stockholm)	4	27	81	68	59	52	29	86	63
11 Signalregementet (Stockholm)	7	107	161	116	49	63	68	83	68
12 Svea trängkår (Linköping)	9	76	228	98	90	45	38	57	59
13 Infanteriets kadettskola (Stockholm)	—	19	21	8	9	14	7	6	8
14 Krigsskolan (Stockholm)	—	23	41	31	9	26	10	8	3
15 Arméns underofficersskola (Uppsala) .	2	58	72	77	56	53	43	11	22
16 Infanteriskjutskolan (Stockholm) . .	—	28	66	139	24	11	19	21	14
17 Ridskolan (Strömsholm)	—	3	1	2	17	7	2	6	10
18 Tygförvaltningskolan (Stockholm) .	—	3	3	3	1	1	—	—	7
<i>V. Milo.</i>	20	355	672	802	502	262	422	271	437
1 Värmlands regemente (Karlstad) . .	6	85	210	115	110	60	152	75	107
2 Livregementets grenadjärer (Örebro) .	4	102	228	161	150	59	108	48	153
3 Dalregementet (Falun)	6	126	118	456	162	57	107	78	119
4 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) .	4	42	116	70	14	37	41	36	38
5 Artilleriskjutskolan (Villingsberg) . .	—	—	—	—	66	49	14	34	20
<i>VI. Milo.</i>	27	467	748	760	298	320	296	217	317
1 Norrbottens regemente (Boden) . . .	5	118	250	188	15	50	78	24	71
2 Västerbottens regemente (Umeå) . .	5	114	94	280	33	31	35	46	45
3 Norrlands dragonregemente (Umeå) .	3	30	63	41	70	29	32	27	45
4 Bodens artilleriregemente (Boden) . .	5	39	137	37	51	27	25	23	36
5 Luleå luftvärnskår (Luleå)	2	61	67	104	62	46	48	40	48
6 Bodens ingenjörkår (Boden)	3	37	30	10	40	32	28	13	36
7 Signalregementets komp. i Boden . .	4	29	46	46	1	64	15	8	29
8 Arméns jägarskola (Kiruna)	—	39	61	54	26	41	35	36	7
<i>VII. Milo.</i>	8	224	252	506	317	142	110	79	119
1 Gotlands infanteriregemente (Visby) .	4	177	202	428	275	122	91	74	107
2 Gotlands artillerikår (Visby)	4	47	50	80	42	20	19	5	12
Övrig personal	265	1 289	1 728	1 846	945	805	732	580	753
1 I. militärområdet	49	238	272	352	193	144	132	99	124
2 II. ,	27	147	161	172	91	100	82	82	77
3 III. ,	44	207	254	373	146	114	91	71	117
4 IV. ,	88	430	701	582	360	302	280	216	269
5 V. ,	6	98	146	144	43	64	46	34	68
6 VI. ,	41	129	156	138	95	69	81	58	82
7 VII. ,	10	40	38	85	17	12	20	20	16

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
September	Oktober	November	December	Summa	Avförlöda				Kvarligg. till 1955	Antalet sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
					Dugliga till forsatt krigs- tjänstgöring	Tillfälligt odug- liga till forsatt krigsjänstg.	Odugliga till fort- satt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	
128	113	134	40	865	658	186	25	—	2	1 010	2 870	411	4 291	1,8 8
98	77	48	34	1 232	1 106	91	35	1	1	2 097	4 318	591	7 006	2,6 9
59	57	88	38	707	609	68	28	—	6	1 442	2 545	123	4 110	1,4 10
220	137	145	137	1 354	1 235	89	32	—	5	2 569	3 702	62	6 333	2,4 11
146	70	81	69	1 057	1 039	15	7	1	4	3 016	4 871	1 020	8 907	2,1 12
14	21	24	20	171	159	12	—	—	—	660	229	10	899	1,1 13
1	6	12	10	180	180	—	—	—	—	179	2 083	17	2 279	2,4 14
13	20	104	73	602	587	6	10	—	1	1 148	1 720	348	3 216	1,5 15
22	22	20	23	409	373	15	15	1	5	929	1 698	93	2 720	2,2 16
6	4	1	1	60	59	—	—	—	1	205	66	62	333	3,9 17
6	4	4	1	33	33	—	—	—	—	139	33	—	172	1,9 18
470	282	337	235	5 047	4 844	89	120	—	14	11 637	22 614	2 721	36 972	2,5
129	90	104	60	1 297	1 295	3	2	—	3	2 121	6 803	873	9 797	2,7 1
123	70	80	49	1 331	1 237	—	90	—	8	3 130	7 285	741	11 156	2,5 2
167	84	113	108	1 695	1 669	22	7	—	3	5 317	6 111	703	12 131	3,0 3
50	38	40	18	540	466	58	20	—	—	901	1 755	287	2 943	1,5 4
1	—	—	—	184	177	6	1	—	—	168	660	117	945	1,4 5
549	379	385	261	4 997	4 278	528	201	4	13	6 732	22 549	2 857	32 138	1,9
150	77	110	87	1 218	1 222	—	—	—	1	1 651	6 134	186	7 971	2,3 1
105	98	74	40	995	973	17	7	2	1	943	3 792	970	5 705	1,5 2
38	24	32	20	451	220	156	74	2	2	440	1 804	831	3 075	2,0 3
61	82	37	28	583	562	13	8	—	5	1 646	2 402	284	4 332	1,7 4
72	26	44	40	658	450	148	60	—	2	976	1 691	101	2 768	2,7 5
47	46	40	24	383	310	69	5	—	2	609	2 073	40	2 722	1,6 6
42	14	23	8	325	246	59	24	—	—	421	2 641	137	3 199	2,6 7
34	12	25	14	384	295	66	23	—	—	46	2 012	308	2 366	1,4 8
97	78	117	68	2 111	1 920	102	95	—	2	1 956	11 509	1 129	14 594	3,2
84	62	90	52	1 764	1 580	98	89	—	1	1 135	9 330	989	11 454	3,5 1
13	16	27	16	347	340	4	6	—	1	821	2 179	140	3 140	2,5 2
1 084	1 089	1 204	1 132	13 087	13 043	—	—	16	298	121 083	8 072	16 729	145 884	3,2
183	186	207	181	2 311	2 295	—	—	3	62	22 548	1 279	3 920	27 747	3,4 1
108	98	129	106	1 353	1 359	—	—	1	20	11 612	396	2 112	14 120	2,5 2
135	169	208	219	2 104	2 078	—	—	3	67	22 464	579	2 874	25 917	4,1 3
385	388	439	393	4 745	4 736	—	—	6	91	39 361	3 502	4 854	47 717	3,1 4
57	64	57	93	914	908	—	—	—	12	6 402	657	641	7 700	2,3 5
137	110	126	122	1 303	1 310	—	—	2	32	15 942	1 244	1 887	19 073	3,9 6
29	24	38	18	357	357	—	—	1	9	2 754	415	441	3 610	2,1 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Förband	Kvarligg. från 1953	Under året insjuknade								
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Marinen										
Manskap	88	741	1 186	971	556	551	446	494	657	951
1 Flottans fartyg	10	83	159	89	62	89	64	71	92	85
2 Flottan i övrigt	57	221	311	313	226	178	135	120	185	204
3 Stockholm	24	126	167	135	80	67	51	60	62	93
4 Karlskrona	26	52	90	143	122	94	64	46	94	76
5 Göteborg	7	43	54	35	24	17	20	14	29	35
6 Kustartilleriet	9	354	546	470	227	239	205	230	293	575
7 Vaxholm	3	126	248	172	96	90	74	87	99	189
8 Karlskrona	3	119	120	141	45	49	56	62	73	153
9 Färösund	—	27	29	27	19	15	26	23	26	82
10 Älvsborg	3	63	122	104	43	70	81	44	64	122
11 Hemsö	—	19	27	26	24	15	18	14	31	29
12 Skolor	7	83	170	99	41	45	42	73	87	87
13 Sjökrigsskolan	1	25	23	25	3	8	2	19	21	16
14 Marinens skolor Berga	6	38	83	42	20	15	26	24	22	37
15 Flottans sjömansskola	—	20	64	32	18	22	14	30	44	34
Övrig personal	99	472	675	630	349	352	226	210	255	421
1 Flottans fartyg	1	6	13	10	9	7	7	7	8	13
2 Flottan i övrigt	77	319	409	384	215	219	130	113	155	264
3 Kustartilleriet	16	109	205	198	100	113	72	76	81	115
4 Skolor	5	38	48	38	25	14	16	14	11	29
Flygvapnet										
Manskap	74	796	1 128	984	521	494	468	361	523	691
1 F 1. Västmanlands flygfloottlj	9	56	64	97	29	39	33	6	36	57
2 F 2. Roslagens ,	5	28	97	52	38	26	27	27	18	40
3 F 3. Östgöta ,	—	15	45	29	14	12	10	14	15	15
4 F 4. Jämtlands ,	3	35	30	37	23	20	28	13	18	20
5 F 5. Krigsflygskolan	1	22	79	23	17	14	31	22	28	27
6 F 6. Västgöta flygfloottlj	—	12	30	31	12	10	4	7	9	12
7 F 7. Skaraborgs ,	15	50	88	73	31	29	24	20	33	26
8 F 8. Svea ,	3	80	58	58	62	51	38	26	55	77
9 F 9. Göta ,	—	73	72	77	25	28	30	16	38	52
10 F 10. Skånska ,	2	36	31	46	18	17	17	11	28	39
11 F 11. Södermanlands ,	2	39	76	46	34	27	28	44	29	35
12 F 12. Kalmar ,	2	62	56	47	49	28	21	11	27	24
13 F 13. Bråvalla ,	5	41	58	42	18	24	17	12	25	35
14 F 14. Hallands ,	1	30	42	31	12	31	22	7	24	26
15 F 15. Hälsinge ,	1	15	21	24	15	18	19	12	11	24
16 F 16. Upplands ,	3	38	104	59	24	34	30	28	24	77
17 F 17. Blekinge ,	7	40	48	65	29	26	19	24	30	24
18 F 18. Södertörns ,	7	75	94	87	42	40	47	26	43	61
19 F 21. Norrbottens flygbaskår	8	49	35	60	29	20	23	35	32	20
Övrig personal	103	669	876	906	471	452	387	292	414	594

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Oktober	November	December	Summa	Avförda				Kvarligg till 1955	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
				Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Tillf. odugliga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fortsatt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	
688	571	455	8 267	7 233	722	336	2	57	28 060	24 558	6 763	59 381	2,1
57	78	38	967	902	71	—	1	3	3 474	2 090	444	6 008	1,1
190	209	131	2 423	2 206	91	140	—	43	13 737	8 275	4 303	26 315	3,6
89	81	56	1 067	990	11	70	—	20	6 504	5 199	1 012	12 715	4,7
64	96	47	988	881	65	55	—	13	4 995	2 433	2 294	9 722	2,6
37	32	28	368	335	15	15	—	10	2 238	643	997	3 878	4,3
350	177	203	3 869	3 120	557	192	1	8	8 797	10 682	1 511	20 990	1,8
87	63	71	1 402	1 128	175	99	—	3	4 081	4 046	227	8 354	2,7
113	63	62	1 056	855	162	37	1	4	1 450	3 348	769	5 567	1,4
35	13	13	335	295	33	7	—	—	488	958	93	1 539	1,5
101	25	45	834	607	181	48	—	1	2 146	1 788	336	4 270	1,6
14	13	12	242	235	6	1	—	—	632	542	86	1 260	1,7
91	107	83	1 008	1 005	3	4	—	3	2 052	3 511	505	6 068	1,6
7	16	16	181	180	—	1	—	1	239	945	52	1 236	2,3
40	41	36	424	424	1	3	—	2	943	1 653	61	2 657	1,7
44	50	31	403	401	2	—	—	—	870	913	392	2 175	1,4
414	490	462	4 956	4 912	12	1	11	119	40 895	2 381	6 298	49 574	3,3
13	7	6	105	94	12	—	—	—	547	140	77	764	0,6
257	307	284	3 056	3 038	—	—	10	85	26 163	1 617	4 825	32 605	4,2
119	131	141	1 461	1 450	—	—	1	26	11 429	488	1 089	13 006	2,7
25	45	31	334	330	—	1	—	8	2 756	136	307	3 199	3,0
799	920	553	8 238	7 933	236	106	1	36	25 451	22 863	5 786	54 100	1,8
49	61	28	555	505	43	14	—	2	1 153	2 288	226	3 667	1,5
49	49	26	477	446	16	14	—	6	1 398	1 598	393	3 389	2,0
36	41	22	268	256	10	1	—	1	474	927	111	1 512	1,5
36	46	15	321	309	10	4	—	1	1 410	1 028	406	2 844	2,3
20	32	23	338	316	18	5	—	—	695	1 394	331	2 420	1,3
28	20	9	184	161	11	10	—	2	282	851	14	1 147	1,2
23	52	34	483	489	4	1	—	4	2 364	1 020	548	3 932	2,2
68	70	50	693	665	18	12	—	1	2 875	1 228	55	4 158	3,0
49	55	50	565	563	1	1	—	—	1 589	555	63	2 207	1,5
49	44	22	358	344	9	3	—	4	1 297	1 163	559	3 019	1,7
45	58	30	491	492	—	—	—	1	633	1 672	442	2 747	1,4
42	42	33	442	444	—	—	—	—	1 215	973	49	2 237	1,4
27	39	21	359	356	—	8	—	—	1 183	720	65	1 968	1,7
24	34	25	308	303	3	2	—	1	999	1 234	315	2 548	1,9
34	25	32	250	225	19	7	—	—	430	887	223	1 540	1,1
81	73	33	605	539	58	10	—	1	1 169	1 587	266	3 022	1,4
34	49	32	420	413	9	3	—	2	2 798	1 060	842	4 700	2,4
71	105	52	743	732	2	9	1	6	2 429	1 719	734	4 882	2,7
34	25	16	378	375	5	2	—	4	1 058	959	144	2 161	1,6
595	780	671	7 107	7 102	—	—	2	106	47 862	3 037	6 387	57 286	3,4

Tab. 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret år 1954

Anm. Tabellen avser under året nvtillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
I. Infektionssjukdomar och para- sitära sjukdomar	2 140	369	300	2 809	158	65	116	339	3 148
A 1 Respirationsorganens tuberkulos	650	75	47	772	17	7	7	31	803
A 2 Tuberkulos i meningerna och centrala nervsystemet	14	1	—	15	—	—	1	1	16
A 3 Tuberkulos i tarmarna, peritoneum och mesenteriets lymfkörtlar	13	—	2	15	—	—	—	—	15
A 4 Tuberkulos i ben och leder	8	1	—	9	—	—	—	—	9
A 5 Annan tuberkulos	18	1	—	19	1	—	1	2	21
A 6 Medfödd syfilis	1	—	—	1	1	—	—	1	2
A 7 Tidig syfilis (primär och sekundär) . .	2	6	—	8	—	—	—	—	8
A 8 Tabes dorsalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 9 Paralysis générale	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 10 Annan syfilis	1	—	—	1	1	—	—	1	2
A 11 Gonokockinfektioner	69	85	13	167	6	1	2	9	176
A 12 Tyfus	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 13 Paratyfus och annan Salmonellainfektion	11	13	1	25	—	—	4	4	29
A 14 Asiatick kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 15 Brucellos (undulantfeber)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 16 Dysenteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 17 Scharlakansfeber	22	—	3	25	1	—	1	2	27
A 18 Streptokockangina	243	11	65	319	64	26	38	128	447
A 19 Rosfeber	6	1	—	7	—	1	2	3	10
A 20 Septikemi och septikopyemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 21 Difteri	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 22 Kikhosta	1	—	—	1	4	—	—	4	5
A 23 Meningokockinfektion	4	—	—	4	1	—	—	1	5
A 24 Pest	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 25 Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 26 Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 27 Mjältbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 28 Akut barnförlamning	35	4	3	42	6	—	—	6	48
A 29 Inhemsk sömnsjuka	7	1	—	8	1	—	—	1	9
A 30 Akut barnförlamning: följdillstånd och inhemsk sömnsjuka: följdillstånd . .	15	14	6	35	—	1	—	1	36
A 31 Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 32 Mässling	56	2	10	68	1	—	—	1	69
A 33 Gula febern	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 34 Epidemisk hepatit	14	10	2	26	6	4	1	11	37
A 35 Vattuskräck	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 36 Fläckfeber och andra rickettsiasjuk- domar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 37 Frossa	—	1	—	1	—	—	—	—	1
A 38 Sugmasksjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 39 Blåsmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 40 Filariasjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 41 Hakmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 42 Andra masksjukdomar	44	5	2	51	2	1	—	3	54
A 43 Mjuk schanker (036)	—	1	—	1	—	—	—	—	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
Lymphogranuloma inguinale venereum (037)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livsmedelsförgiftning (049)	7	—	—	7	—	—	—	—	7
Röda hund (086)	109	53	10	172	3	—	2	5	177
Vattkoppor (087)	249	35	30	314	10	3	10	23	337
Bältros (088)	30	4	5	39	5	6	2	13	52
Påssjuka (089)	412	14	38	464	16	7	5	28	492
Övriga	97	31	63	191	12	8	40	60	251
II. Tumörer	79	8	6	93	32	19	4	55	148
A 44 Malign tumör i munhåla och svalg	3	4	—	7	—	1	—	1	8
A 45 Malign esofagustumör	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 46 Malign ventrikeltumör	2	—	—	2	1	—	1	2	4
A 47 Malign tunn/grovtarmtumör	3	—	—	3	—	—	—	—	3
A 48 Malign rektaltumör	1	1	—	2	—	—	—	—	2
A 49 Malign tumör i larynx	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 50 Malign tumör i trakea, bronk, lunga och pleura	2	—	1	3	—	—	—	—	3
A 51 Malign tumör i mamma	—	—	—	—	1	2	—	3	3
A 52 Malign tumör i cervix uteri	—	—	—	—	5	1	—	6	6
A 53 Malign tumör i uterus	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 54 Malign prostatatumör	1	—	—	1	1	—	—	1	2
A 55 Malign tumör i huden	—	—	—	—	1	—	1	2	2
A 56 Malign bentumör, malign tumör i bindväv och muskulatur	6	1	—	7	2	—	—	2	9
A 57 Malign tumör på annat ställe	11	—	2	13	5	4	1	10	23
A 58 Leukemi och aleukemi	5	—	—	5	1	—	—	1	6
A 59 Lymfosarkom och andra svulster i lymfatiska systemet och blodbildande organen	9	1	—	10	—	—	—	—	10
A 60 Benign tumör och tumör av icke angiven art	36	1	3	40	14	11	1	26	66
III. IV. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningssjukdomar. Nutritionsrubbningar. Blodbildande organens och blodets sjukdomar	348	76	38	462	52	35	23	110	572
A 61 Atoxisk struma	12	1	—	13	5	—	4	9	22
A 62 Tyreotoxikos	13	4	1	18	2	1	4	7	25
A 63 Sockersjuka	51	15	1	67	6	2	3	11	78
A 64 Avitaminoser och andra bristsjukdomar	2	1	—	3	1	—	—	1	4
A 65 Anemi	13	2	—	15	8	13	—	21	36
A 66 Allergiska sjukdomar. Sjukdomar i andra endokrina organ, andra ämnesomsättningsrubbningar och andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	257	53	36	346	30	19	12	61	407
V. Mentala sjukdomar. Psykoneuroser. Patologiska personlighetstyper	1 239	251	132	1 622	186	93	88	367	1 989
A 67 Schizofreni (300)	107	15	15	137	4	4	9	17	154
Manisk-depressiv psykos (301)	92	—	10	102	32	1	3	36	138

TAB. 3 (forts.). SJUKDOMAR BLAND PERSONAL VID FÖRSVARET ÅR 1954.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
A 68 Övriga mentala sjukdomar	91	95	25	211	20	29	17	66	277
A 68 Psykoneuros och abnorm personlighet	904	136	82	1 122	115	58	58	231	1 353
A 69 Mentala defekter	45	5	—	50	15	1	1	17	67
VI. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	1 696	220	180	2 096	317	186	192	695	2 791
A 70 Hjärnans och ryggmärgens kärsjukdomar	5	6	—	11	4	3	1	8	19
A 71 Meningit	14	1	—	15	4	—	3	7	22
A 72 Sclerosis disseminata	16	1	1	18	2	1	—	3	21
A 73 Fallandesot	56	14	3	73	1	—	3	4	77
A 74 Inflammatoriska ögonsjukdomar	163	34	26	223	39	19	18	76	299
A 75 Grå starr	7	1	—	8	—	—	—	—	8
A 76 Grön starr	2	1	1	4	—	2	—	2	6
A 77 Inflammation i mellanörat och mastoidit	622	104	73	799	60	23	25	108	907
A 78 Migrän (354)	80	5	26	111	27	7	38	72	183
Ischias (363)	443	14	28	485	104	9	41	154	639
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen	288	39	22	349	76	122	63	261	610
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar	524	92	36	652	115	97	42	254	906
A 79 Reumatisk feber	47	9	2	58	7	1	4	12	70
A 80 Kroniska reumatiska hjärtsjukdomar	28	9	2	39	3	11	—	14	53
A 81 Arteriosclerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar	21	5	2	28	18	10	2	30	58
A 82 Andra hjärtsjukdomar	107	15	7	129	12	15	4	31	160
A 83 Hypertoni med hjärtsjukdom	52	—	2	54	17	8	6	31	85
A 84 Hypertoni utan uppgift om hjärtsjukdom	63	7	2	72	14	15	2	31	103
A 85 Artersjukdomar	19	—	3	22	6	1	3	10	32
A 86 Andra cirkulationsorganens sjukdomar	187	47	16	250	38	36	21	95	345
VIII. Respirationsorganens sjukdomar	29 229	3 864	4 314	37 407	8 079	2 728	4 391	15 198	52 605
A 87 Vanlig förkylning (470)	5 724	687	1 209	7 620	2 158	769	1 996	4 923	12 543
Akut sinuit (471)	860	87	99	1 046	193	64	93	350	1 396
Akut faryngit (472)	8 144	1 328	1 087	10 559	1 949	536	1 083	3 568	14 127
Akut tonsillit (473)	3 927	800	762	5 489	890	226	381	1 497	6 986
Akut laryngit och tracheit (474)	846	48	262	1 156	394	202	176	772	1 928
Övriga akuta infektioner i övre luftvägarna	2 634	184	214	3 032	924	526	190	1 640	4 672
A 88 Influensa	3 488	293	148	3 929	752	171	155	1 078	5 007
A 89 Lobär lunginflammation	43	3	2	48	9	3	—	12	60
A 90 Bronkopneumoni	406	84	50	540	54	32	16	102	642
A 91 Primär atypisk pneumoni; annan eller icke preciserad pneumoni	52	6	4	62	12	3	1	16	78
A 92 Akut bronkit	2 750	296	425	3 471	710	179	276	1 165	4 636
A 93 Kronisk bronkit; icke preciserad	13	3	5	61	6	5	—	11	72
A 94 Hyperplastiska tonsiller och adenoider	32	11	7	50	4	—	1	5	55
A 95 Plenraempyem; lungabscess	16	—	—	16	—	—	—	—	16
A 96 Lungsäcksinflammation	57	9	7	73	5	1	—	6	79
A 97 Halsböld (511)	44	4	9	57	5	4	2	11	68
Kronisk sinuit (513)	7	2	4	13	1	2	7	10	23
Andra sjukdomar i respirationsorganen	146	19	20	185	13	5	14	32	217

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Summa	
IX. Digestionsorganens sjukdomar	7 196	1 037	1 218	9 451	1 688	726	1 223	3 637	13 088
A 98 Tandernas och tandregionens sjukdomar	204	55	96	355	66	42	70	178	533
A 99 Magsår	189	35	23	247	31	23	14	68	315
A 100 Duodenalsår	709	107	47	863	107	68	36	211	1 074
A 101 Gastrit; duodenit	1 178	145	155	1 478	265	90	102	457	1 935
A 102 Appendicit	425	100	74	599	66	20	33	119	718
A 103 Tarmobstruktion; abdominalt bräck	401	41	15	457	26	17	7	50	507
A 104 Gastroenterit och kolit	3 790	518	766	5 074	1 012	395	900	2 307	7 381
A 105 Levercirros, skrumplever	3	—	—	3	—	—	1	1	4
A 106 Gallstenssjukdom, kolecystit	61	12	8	81	67	48	32	147	228
A 107 Stomalit (536)	38	2	2	42	3	—	—	3	45
Analfissur, analfistel (574)	24	6	5	35	5	3	12	20	55
Perianal och periproktal abscess	4	—	—	4	2	2	1	5	9
Bukhinneinflammation (576)	7	—	—	7	1	—	—	1	8
Andra sjukdomar i digestionsorganen	163	16	27	206	37	18	15	70	276
X. Urogenitalorganens sjukdomar	538	113	77	728	197	125	117	439	1 167
A 108 Akut nefrit	127	17	15	159	9	4	3	16	175
A 109 Kronisk nefrit; icke preciserad	60	8	1	69	5	1	—	6	75
A 110 Infektiosa njursjukdomar	16	6	3	25	6	7	3	16	41
A 111 Sten i urinorganen	50	18	19	87	30	22	30	82	169
A 112 Prostatahyperplasi	6	1	—	7	9	3	—	12	19
A 113 Sjukdomar i mamma	2	1	1	4	6	—	—	6	10
A 114 Cystit (605)	78	12	14	104	23	10	14	47	151
Uretrit, ej venerisk (607)	33	9	—	42	10	2	—	12	54
Prostatit (611)	23	14	5	42	9	3	1	13	55
Hydrocele testis (613)	26	1	3	30	14	—	1	15	45
Andra sjukdomar i urogenitalorganen	117	26	16	159	76	73	65	214	373
XI. Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	36	10	20	66	66
A 115 Feber under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	4	—	—	4	4
A 116 Havandeskapsförgiftning	—	—	—	—	2	—	—	2	2
A 117 Havandeskapsblödning och blödning vid förlossningen	—	—	—	—	3	—	1	4	4
A 118 Abort utan uppgift om feber eller förgiftning	—	—	—	—	10	2	6	18	18
A 119 Abort med feber	—	—	—	—	—	—	1	1	1
A 120 Andra komplikationer under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	17	8	12	37	37
XII. XIII. Huden och underhudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar	5 854	616	440	6 910	761	307	344	1 412	8 322
A 121 Furunkel och karbunkel (690)	439	96	92	627	47	14	28	89	716
A 122 Akut lymfadenit (694)	129	23	5	157	8	3	1	12	169
Övriga infektioner i hud och underhud	99	17	12	138	8	5	21	34	172
A 123 Artrit och spondylit	284	34	8	326	48	19	18	85	411
A 124 Muskelreumatism och reumatism utan specifikation	1 030	156	101	1 287	268	160	111	539	1 826
Osteomyelit och periostit	63	3	2	68	4	5	1	10	78

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
A 125	Ankylos av led (737)	20	—	—	20	—	—	—	20
	Ryggradskrökning (745)	36	3	—	39	6	—	—	45
	Plattfot (746)	127	4	4	135	14	—	—	149
	Hallux valgus et varus (747)	14	1	—	15	2	—	1	18
	Övriga ankylos och deformiteter av ben och muskler	848	70	74	992	148	34	77	1 251
A 126	Eksem (701)	314	66	45	425	46	14	24	509
	Osteokondros (733)	42	3	2	47	—	1	2	50
	Synovit, bursit, tendovaginit	1 074	41	28	1 143	37	18	13	1 211
	Andra hud-, ben- och ledsjukdomar	1 335	99	67	1 501	125	34	47	1 707
	XIV. Medfödda missbildningar	50	30	8	88	2	2	1	93
A 127	Kliven ryggrad och hjärnhinnebräck	4	4	1	9	—	—	—	9
A 128	Medfödda missbildningar i cirkulations- organen	2	1	—	3	—	—	—	3
A 129	Andra medfödda missbildningar	44	25	7	76	2	2	1	81
	XVI. Senilitet. Ofullständigt preci- serade fall	877	303	143	1 323	163	282	75	1 843
A 136	Senilitet utan uppgift om sinnessjukdom	9	—	—	9	3	1	6	19
A 137	Sjukdoms- och dödsorsaken otillräckligt angiven eller okänd	868	303	143	1 314	160	281	69	1 824
	XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning	10 330	1 288	1 346	12 964	1 301	281	471	15 017
AN 138	Fraktur på skallen	74	5	16	95	5	—	4	104
AN 139	Fraktur på kotpelaren och bälen	76	13	6	95	19	7	3	124
AN 140	Fraktur på extremiteterna	710	151	78	939	80	33	36	1 088
AN 141	Urledvridning utan fraktur	186	58	47	291	45	6	8	350
AN 142	Stukning	2 211	283	290	2 784	245	59	93	3 187
AN 143	Skada (utan fraktur) på skalp, hjärn- hinnor och hjärna	920	144	94	1 158	106	17	32	1 313
AN 144	Skada på bröst-, buk-, bäckenorgan (med eller utan sår, med eller utan brott på bröstben och revben)	144	43	10	197	38	14	11	260
AN 145	Övriga sår	1 375	150	141	1 666	231	56	98	2 051
AN 146	Ytskada, kontusion ej förut nämnd	2 640	185	288	3 113	333	62	125	3 633
AN 147	Främmande kropp genom naturlig öpp- ning	27	9	4	40	4	3	3	50
AN 148	Bränn- och frätskada	83	29	20	132	29	10	21	192
AN 149	Förgiftning	96	23	13	132	14	6	2	154
AN 150	Förfrysning (1505)	44	—	—	44	6	—	3	53
	Elektricitetsskada (1505)	1	—	—	1	—	—	1	2
	Drunkning (1505)	2	1	—	3	—	—	—	3
	Vaccinationsbesvär (1505)	718	157	304	1 179	145	8	24	1 356
	Övriga och ospecificerade skador	1 023	37	35	1 095	1	—	7	1 103
	Summa	60 100	8 267	8 238	76 605	13087	4 956	7 107	101 755

Tab. 4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret år 1954

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tumörer		III, IV	V. Mentala sjukdomar		VI
	A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2—5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokockangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (OSG)	A 43 Påssjuka (OSG)	A 6—43 Övriga	A 44—59 Maligna tumör	A 60 Benign tumör	A 61—65 Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Amnesoms. sjd. Nutitionsrubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68—69 Övriga	A 70—78 Nervsystemets sjukdomar
Manskap														
Armén	650	53	22	243	55	109	412	596	43	36	348	290	949	1 696
<i>I. Militärområdet</i>	<i>112</i>	<i>—</i>	<i>2</i>	<i>24</i>	<i>12</i>	<i>11</i>	<i>80</i>	<i>151</i>	<i>6</i>	<i>8</i>	<i>137</i>	<i>46</i>	<i>138</i>	<i>361</i>
1 Norra skånska infanterireg.	4	—	—	—	—	—	2	29	—	—	13	3	20	34
2 Södra „	10	—	1	14	1	2	3	12	—	—	27	11	38	152
3 Kronobergs regemente . .	—	—	—	—	1	2	13	18	—	—	—	—	—	12
4 Norra Smålands reg. . . .	—	—	1	—	—	—	45	29	—	—	2	11	—	11
5 Skånska pansarreg.	—	—	—	—	—	—	5	15	—	—	1	—	3	29
6 Wendes artilleriregemente .	1	—	—	10	1	—	1	15	—	—	1	—	1	6
7 Smålands artillerireg. . . .	9	—	—	—	8	—	9	8	1	3	5	7	24	24
8 Skånska luftvärnsskåren . .	30	—	—	—	—	—	—	7	3	1	73	1	30	48
9 Göta ingenjörkår	39	—	—	—	—	—	1	16	2	3	12	12	18	22
10 Skånska trängreg.	19	—	—	—	1	7	1	2	—	1	3	1	4	23
<i>II. Militärområdet</i>	<i>35</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>—</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>38</i>	<i>95</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>20</i>	<i>19</i>	<i>28</i>	<i>191</i>
1 Jämtlands fältjägarreg. . . .	8	2	1	—	1	4	17	21	—	2	4	2	17	59
2 Hälsinge regemente	24	—	—	—	1	—	7	25	—	2	10	15	—	28
3 Västernorrlands regemente .	—	—	1	—	—	—	11	12	2	—	5	—	—	30
4 Norrlands artillerireg. . . .	3	—	—	—	3	—	2	9	—	1	—	—	5	7
5 Sundsvalls luftvärnsskår . .	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	1	2	6	10
6 Norrlands trängreg.	—	—	1	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	57
<i>III. Militärområdet</i>	<i>224</i>	<i>22</i>	<i>2</i>	<i>17</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>58</i>	<i>129</i>	<i>20</i>	<i>13</i>	<i>78</i>	<i>116</i>	<i>391</i>	<i>427</i>
1 Älvsborgs regemente	30	4	—	—	2	—	1	9	1	3	8	22	50	66
2 Hallands „	15	1	1	1	—	—	—	20	4	4	20	12	17	75
3 Bohusläns „	62	6	1	—	—	—	—	11	4	—	7	13	152	61
4 Livregementets husarer . . .	13	2	—	—	—	—	8	3	2	—	9	14	20	24
5 Skaraborgs pansarreg. . . .	41	—	—	—	3	8	46	24	4	3	6	30	63	91
6 Göta artilleriregemente . . .	5	1	—	—	—	—	—	39	1	2	7	4	17	29
7 Karlsborgs luftvärnsreg. . .	1	—	—	—	1	—	2	9	—	—	1	4	—	12
8 Göteborgs luftvärnsskår . . .	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	4
9 Göta trängreg.	57	8	—	16	3	—	1	12	4	1	19	17	72	65
<i>IV. Militärområdet</i>	<i>215</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>197</i>	<i>13</i>	<i>17</i>	<i>49</i>	<i>113</i>	<i>7</i>	<i>10</i>	<i>81</i>	<i>71</i>	<i>315</i>	<i>482</i>
1 Svca livgarde	65	1	5	—	2	7	12	28	1	—	12	18	96	120
2 Livgrenadjärregementet . . .	14	—	—	—	—	—	2	10	1	2	2	—	17	44
3 Upplands regemente	22	—	1	10	—	—	4	11	1	—	17	—	54	80
4 Livgardesskvadronen	1	—	2	—	—	—	—	7	2	—	5	5	10	41
5 Göta pansarlivgarde	8	—	—	—	2	—	—	3	—	2	12	5	10	26
6 Södermanlands pansarreg. . .	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	1	5	7

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII, XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Havandeskapets, förlösn. o. barnsängstidens sjukdomar	A 121—126 Hudens och underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senilitet Ofullständigt preciserade fall	AN 138—150 Skador gm yttre våld och förgiftning	Summa
524	11 966	3488	43	406	2 750	10 576	898	425	5 873	538	—	5 854	50	877	10 330	60 100
110	2 394	1393	9	69	614	1 381	186	87	952	75	—	1 145	15	130	1 600	11 248
17	324	496	—	10	15	29	10	10	134	2	—	122	—	92	191	1 557
30	649	89	—	1	59	218	32	11	187	21	—	472	5	9	338	2 392
—	181	263	—	8	427	7	2	8	46	3	—	48	—	—	140	1 179
13	79	159	—	27	19	344	14	16	156	6	—	91	—	—	196	1 219
1	236	107	2	—	11	14	8	9	36	7	—	33	1	—	88	606
5	139	16	1	—	8	19	4	3	27	—	—	49	2	—	129	438
15	208	151	—	11	30	446	9	7	158	14	—	139	2	—	223	1 511
13	125	59	1	1	35	73	47	2	48	8	—	65	3	12	77	762
13	57	5	—	6	4	217	46	11	75	12	—	84	1	17	99	772
3	396	48	5	5	6	14	14	10	85	2	—	42	1	—	119	812
27	947	210	8	34	228	2 149	27	44	708	55	—	889	1	182	1 546	7 502
16	278	80	2	2	66	573	17	7	255	19	—	299	1	99	584	2 436
2	101	113	3	10	53	232	6	7	93	13	—	211	—	83	310	1 399
3	—	—	—	4	6	539	—	5	65	5	—	162	—	—	186	1 036
2	51	3	3	4	5	385	—	10	42	6	—	48	—	—	84	673
1	203	5	—	7	21	6	2	3	36	10	—	43	—	—	92	450
3	314	9	—	7	77	364	2	12	217	2	—	126	—	—	300	1 508
187	3 139	631	6	93	263	1 745	399	67	1 365	129	—	1 812	10	173	2 892	14 425
41	125	167	—	8	23	471	57	15	244	13	—	105	5	—	416	1 886
17	1 101	2	—	18	22	115	37	7	213	13	—	264	3	91	514	2 587
54	415	193	1	11	73	95	92	13	244	36	—	596	—	—	417	2 557
10	227	95	4	3	6	19	22	4	96	11	—	129	—	8	270	999
20	163	—	—	28	39	467	101	14	155	21	—	191	—	32	428	1 978
11	148	157	—	16	17	173	11	5	63	11	—	140	—	34	247	1 138
—	458	—	—	5	16	31	2	5	118	3	—	64	—	—	210	942
—	270	—	—	—	18	190	—	2	90	5	—	39	—	8	187	816
34	232	17	1	4	49	184	77	2	142	16	—	284	2	—	203	1 522
127	2 920	467	14	91	920	2 658	187	106	1 839	158	—	968	19	162	2 549	14 770
38	796	1	2	1	29	49	28	11	271	15	—	93	1	—	358	2 060
11	184	188	—	13	26	56	15	7	109	12	—	97	1	55	128	994
20	479	23	—	3	7	316	30	9	326	38	—	226	—	—	183	1 860
1	70	—	1	—	373	21	3	5	95	6	—	84	3	—	291	1 026
22	61	26	—	2	11	58	14	11	24	6	—	52	—	54	52	461
2	48	—	4	1	5	313	1	2	190	5	—	42	—	2	149	781

Förband		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tu- mörer	III, IV	V. Men- tala sjuk- domar	VI		
		A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2—5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokockangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påsejuka (089)	A 6—43 Övriga	A 44—59 Malign tumör	A 60 Benign tumör	A 61—66 Allergiska sjd. En- dokrina syst. sjd. Amnes- oms. sjd. Nutritionsrubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68—69 Övriga	A 70—78 Nervsystemets sjukdomar
7	Svea artilleriregemente . . .	46	2	—	8	2	—	1	14	1	—	9	6	39	18
8	Östgöta luftvärnsreg. . .	12	1	—	—	—	—	2	10	—	3	12	5	22	11
9	Stockholms . . .	13	—	—	1	—	5	—	1	—	—	4	2	30	34
10	Svea ingenjörkår	16	—	—	—	—	—	—	4	1	—	3	2	8	24
11	Signalregementet	11	1	—	178	2	1	1	3	—	1	3	7	8	14
12	Svea trängkår	3	—	—	—	—	—	6	5	—	1	1	—	6	35
13	Infanteriets kadettskola	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
14	Krigsskolan	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	1	—	—	3
15	Arméns underofficersskola	3	—	—	—	—	—	17	5	—	—	—	15	—	14
16	Infanteriskjutskolan	1	2	—	—	1	—	—	9	—	—	—	5	10	8
17	Ridskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Tygförvaltningsskolan . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
V. Militärområdet		7	17	3	—	5	67	88	75	2	—	13	12	55	84
1	Värmlands regemente	2	—	2	—	—	33	53	9	—	—	—	1	8	30
2	Livregementets grenadjärer	1	2	1	—	1	17	25	51	—	—	—	—	16	18
3	Dalregementet	4	—	—	—	—	—	8	5	2	—	4	—	23	27
4	Bergslagens art.-reg.	—	15	—	—	3	13	2	10	—	—	8	8	8	7
5	Art.skjutskolan Villingsberg	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	3	—	2
VI. Militärområdet		35	5	3	5	8	2	75	19	5	—	15	21	15	109
1	Norrbottens regemente . . .	—	—	1	—	1	1	27	6	5	—	4	2	—	25
2	Västerbottens regemente . .	—	—	2	—	1	—	19	2	—	—	4	1	—	18
3	Norrlands dragouregemente	11	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	13	—	21
4	Bodens artilleriregemente . .	—	1	—	—	1	—	1	4	—	—	—	1	—	7
5	Luleå luftvärnskår	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	1	13
6	Bodens ingenjörkår	12	—	—	—	—	1	5	1	—	—	4	1	4	6
7	Signalreg.komp. i Boden . . .	6	1	—	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	5
8	Arméns jägarskola	6	3	—	5	—	—	4	1	—	—	—	3	10	14
VII. Militärområdet		22	—	1	—	3	—	24	14	1	—	4	5	7	42
1	Gotlands infanteriregemente	19	—	1	—	2	—	22	14	1	—	4	5	7	38
2	Gotlands artillerikår	3	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	4
Marinen		75	2	—	11	2	53	14	212	7	1	76	105	146	220
1	Flottans fartyg	1	1	—	—	—	34	—	67	3	—	3	2	22	21
2	Flottan i övrigt	22	1	—	—	1	14	10	68	1	—	18	81	50	80
3	Stockholm	5	1	—	—	—	9	3	23	—	—	8	77	1	37
4	Karlskrona	15	—	—	—	—	5	6	26	1	—	9	4	35	38
5	Göteborg	2	—	—	—	1	—	1	19	—	—	1	—	14	5
6	Kustartilleriet	51	—	—	11	1	2	—	50	3	1	48	22	72	101
7	Vaxholm	35	—	—	11	—	—	—	32	2	1	26	8	42	32
8	Karlskrona	16	—	—	—	1	1	—	10	1	—	16	14	29	37

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII. XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Havandeskapets, förlösn. o. barnsängstidens sjukdomar	A 121—126 Hudens o. underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukdomar	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senlittet Ofullständigt precicerade fall	AN 138—150 Skador gm yttre våld och förgiftning	Summa
7	20	1	4	2	5	411	16	9	57	11	—	65	4	—	160	918
12	34	76	—	2	2	327	43	5	65	7	—	57	3	—	103	865
1	294	46	—	6	12	209	13	5	209	17	—	50	5	—	275	1 232
1	238	1	—	—	30	170	4	6	40	2	—	20	—	—	137	707
3	206	1	—	1	357	13	7	15	205	3	—	34	1	—	272	1 354
6	184	80	—	46	48	283	3	7	73	15	—	40	—	—	221	1 057
—	14	—	—	4	2	55	3	2	31	7	—	40	—	—	7	171
—	37	—	—	5	6	55	—	—	14	1	—	9	—	—	41	180
1	70	—	—	5	—	240	4	9	88	6	—	35	—	—	90	602
2	179	—	3	—	5	61	3	3	31	7	—	20	1	—	58	409
—	5	24	—	—	2	5	—	—	5	—	—	2	—	—	17	60
—	1	—	—	—	—	16	—	—	6	—	—	2	—	—	7	33
29	1 253	159	—	45	417	1 177	21	38	460	39	—	332	3	75	571	5 047
2	635	—	—	20	15	29	8	7	97	16	—	162	2	—	166	1 297
4	379	159	—	7	218	113	9	9	134	—	—	57	—	—	110	1 331
17	192	—	—	4	180	715	1	7	182	14	—	78	1	45	185	1 695
5	12	—	—	13	4	257	3	11	29	3	—	25	—	30	74	540
1	35	—	—	1	—	63	—	4	18	6	—	10	—	—	36	184
33	1 080	97	6	53	257	981	42	73	390	31	—	579	1	100	957	4 997
8	59	47	2	17	30	459	2	15	61	7	—	91	—	—	348	1 218
4	479	—	2	1	30	33	7	17	77	1	—	143	—	—	154	995
—	176	4	—	7	18	20	3	4	17	3	—	21	—	48	66	451
2	76	13	1	8	138	37	3	4	91	—	—	63	—	1	131	583
6	105	26	—	7	23	259	1	4	66	2	—	102	—	8	29	658
5	31	5	—	3	2	90	7	10	26	5	—	65	—	36	64	383
2	58	2	1	4	5	54	4	13	30	9	—	32	—	7	85	325
6	96	—	—	6	11	29	15	6	22	4	—	62	1	—	80	384
11	233	531	—	21	51	485	36	10	159	51	—	129	1	55	215	2 111
9	122	420	—	20	39	470	36	7	141	50	—	112	1	43	181	1 764
2	111	111	—	1	12	15	—	3	18	1	—	17	—	12	34	347
92	2 129	298	3	84	296	1 059	142	100	795	113	—	616	30	308	1 288	8 267
3	395	6	1	18	24	70	3	21	90	13	—	62	2	8	97	967
28	598	48	1	19	40	236	58	36	200	31	—	157	22	129	474	2 423
10	307	2	—	2	3	134	17	20	89	18	—	83	19	1	195	1 067
13	249	11	1	17	37	12	35	13	91	8	—	58	3	83	218	988
5	42	85	—	—	—	90	6	3	20	5	—	16	—	45	58	368
58	784	190	—	40	175	692	74	30	379	52	—	326	6	126	575	3 869
27	177	107	—	8	26	326	34	9	98	22	—	130	6	63	180	1 402
25	185	12	—	20	79	130	31	11	83	14	—	113	—	62	166	1 056

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tumörer		III, IV	V. Mentalasjukdomar		VI
	A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2—5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokockangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påsjsjuka (089)	A 6—43 Övriga	A 44—59 Malign tumör	A 60 Benign tumör	A 61—66 Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Amnesoms. sjd. Nutritionarubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68—69 Övriga	A 70—78 Nervsystemets sjukdomar
9 Färösund	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	18
10 Älvsborg	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	5	—	—	11
11 Hemsö	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	1	3
12 Skolor	1	—	—	—	—	3	4	27	—	—	7	—	2	18
13 Sjökrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	2
14 Marinens skolor Berga	—	—	—	—	—	2	3	16	—	—	3	—	1	9
15 Flottans sjömannsskola	1	—	—	—	—	1	1	5	—	—	3	—	1	7
Flygvapet	47	2	3	65	10	10	38	125	3	3	38	50	82	180
1 F 1. Västmanlands flygf.	—	—	—	—	6	—	4	8	—	1	1	14	4	8
2 F 2. Roslagens	6	—	—	—	—	7	3	1	—	—	6	7	12	6
3 F 3. Östgöta	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	4
4 F 4. Jämtlands	—	—	—	49	—	—	—	1	—	—	—	2	—	4
5 F 5. Krigsflygskolan	3	—	—	—	—	—	1	4	—	—	3	5	—	6
6 F 6. Västgöta flygflotttilj	5	—	—	16	—	—	5	3	—	—	4	1	2	2
7 F 7. Skaraborgs	—	—	—	—	3	—	18	50	—	—	—	3	—	15
8 F 8. Svea	10	2	—	—	—	—	—	6	1	—	—	1	17	13
9 F 9. Göta	—	—	1	—	—	1	3	9	—	—	1	3	—	9
10 F 10. Skånska	1	—	—	—	—	1	—	2	—	1	8	—	3	6
11 F 11. Södermanl.	4	—	—	—	1	—	2	1	—	—	5	1	5	8
12 F 12. Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
13 F 13. Brävalle	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	18
14 F 14. Hallands	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	1	—	8
15 F 15. Hälsinge	7	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	12	5
16 F 16. Upplands	8	—	—	—	—	—	—	9	1	—	5	4	10	19
17 F 17. Blekinge	2	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	5	—	7
18 F 18. Södertörns	1	—	—	—	—	—	—	4	—	1	1	—	9	37
19 F 21. Norrbottens flygbask.	—	—	—	—	—	1	—	7	1	—	3	—	6	3
Övrig personal	31	3	2	128	1	5	28	141	29	26	110	119	248	695
1 Armén	17	1	1	64	1	3	16	55	18	14	52	56	130	317
2 I. Milo	4	—	—	2	—	—	2	12	3	—	10	14	10	44
3 II.	2	—	—	—	—	—	2	15	3	4	—	8	31	69
4 III.	1	—	1	1	—	—	2	5	7	5	9	15	41	35
5 IV.	7	1	—	61	—	—	3	15	2	4	24	11	31	116
6 V.	—	—	—	—	—	3	4	3	—	—	2	1	13	17
7 VI.	2	—	—	—	—	—	3	1	3	1	7	7	3	30
8 VII.	1	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	1	6
9 Marinen	7	—	—	26	—	—	7	25	8	11	35	34	59	186
10 Flottans fartyg	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	3
11 Flottan i övrigt	7	—	—	26	—	—	7	15	6	8	25	30	44	146
12 Kustartilleriet	—	—	—	—	—	—	—	6	2	3	6	1	10	29
12 Skolor	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	3	2	8
14 Flygvapnet	7	2	1	38	—	2	5	61	3	1	23	29	59	192

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII. XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (473, 474)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Havandeskapets, förlossn. o. barnsängtidens sjukdomar	A 121—126 Hudens o. underhudens, skettets och rörelseorganens sjukdomar	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senilfett Ofullständigt precicerade fall	AN 138—150 Skador genom yttre våld och förgiftning	Summa
4	107	—	—	—	16	50	7	4	45	7	—	21	—	—	55	335 9
2	263	62	—	6	19	150	2	2	133	9	—	33	—	—	133	834 10
—	52	9	—	6	35	36	—	4	20	—	—	29	—	1	41	242 11
3	352	49	1	7	57	61	7	13	126	17	—	71	—	40	142	1 008 12
—	53	—	1	1	24	1	3	1	14	5	—	16	—	4	49	181 13
3	162	47	—	1	17	36	2	7	44	7	—	18	—	4	42	424 14
—	137	2	—	5	16	24	2	5	68	5	—	37	—	32	51	403 15
36	1849	148	2	50	425	1840	70	74	1074	77	—	440	8	143	1346	8 238
3	94	—	—	5	7	204	6	4	56	13	—	34	—	—	83	555 1
—	165	48	—	2	14	23	2	8	52	3	—	18	1	18	75	477 2
2	17	4	1	—	—	131	—	6	31	1	—	21	—	—	45	268 3
—	60	—	—	5	—	105	—	1	24	—	—	9	—	—	61	321 4
—	153	10	—	4	14	16	4	1	17	4	—	20	—	—	59	338 5
1	10	7	1	5	3	33	4	1	21	2	—	7	—	6	45	184 6
1	85	2	—	2	67	69	7	8	52	9	—	18	—	—	74	483 7
2	315	—	—	—	2	13	8	10	97	3	—	46	—	41	106	693 8
1	322	—	—	—	3	2	6	3	99	7	—	23	—	8	64	565 9
5	46	—	—	1	115	5	7	—	52	6	—	25	—	10	64	358 10
2	39	—	—	3	2	194	8	3	63	3	—	28	2	18	99	491 11
—	118	21	—	4	2	247	2	1	—	—	—	18	—	—	25	442 12
2	21	—	—	1	1	180	2	1	55	4	—	16	1	—	53	359 13
—	139	—	—	4	9	12	2	—	42	4	—	27	—	6	48	308 14
2	33	—	—	1	8	33	2	6	32	1	—	23	2	—	77	250 15
7	82	26	—	7	5	162	3	3	61	3	—	34	1	18	137	605 16
2	46	2	—	1	169	—	4	6	83	7	—	25	—	—	54	420 17
4	38	5	—	2	2	276	1	8	197	6	—	27	1	1	122	743 18
2	66	23	—	3	2	135	2	4	40	1	—	21	—	3	55	378 19
254	5 339	1078	12	102	1 165	7 502	279	119	3 239	439	66	1 412	5	520	2 053	25 150
115	2 839	752	9	54	710	3 715	138	66	1 484	197	36	761	2	163	1 301	13 087 1
18	577	336	1	5	53	549	40	12	204	28	10	126	—	38	213	2 311 2
15	113	28	1	5	24	549	8	7	193	27	2	68	—	26	153	1 353 3
25	550	152	1	13	33	551	24	11	206	35	1	155	2	30	193	2 104 4
37	1 230	150	2	8	441	1 144	30	27	586	82	12	201	—	40	480	4 745 5
11	126	—	4	4	45	378	15	1	124	4	4	60	—	19	76	914 6
8	184	28	—	12	105	418	15	8	142	16	7	130	—	10	163	1 303 7
1	59	58	—	7	9	126	6	—	29	5	—	21	—	—	23	357 8
97	1 036	171	3	32	179	1 307	91	20	615	125	10	307	2	282	281	4 956 9
4	43	—	1	2	3	7	5	5	5	2	—	9	—	1	11	105 10
74	573	113	2	19	95	721	70	10	396	66	2	186	2	255	158	3 056 11
19	279	57	—	8	64	552	13	4	166	43	7	83	—	23	86	1 461 12
—	141	1	—	3	17	27	3	1	48	14	1	29	—	3	26	334 13
42	1 464	155	—	16	276	2 480	50	33	1 140	117	20	344	1	75	471	7 107 14

Tab. 5. Antal avlidna vid försvaret år 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	
Svulster (elakartade). Tumores malignae	—	—	—	—	6	6	—	12	12
Blodpropp i hjärna och hjärta. Embolia cerebri, infarctus cordis	—	—	—	—	4	—	1	5	5
Hjärnblödning. Haemorrhagia cerebri	—	—	—	—	2	—	1	3	3
Hjärtinflammation. Myocarditis	1	—	—	1	3	1	2	6	7
Akut hjärtsvaghet. Insufficiencia cordis acuta	—	—	—	—	—	1	1	2	2
Duodenalsår. Ulcus duodeni	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Bukhinneinflammation. Peritonitis	2	—	—	2	—	—	—	—	2
Njurinflammation. Nephritis	2	—	—	2	—	—	—	—	2
Hjärnhinneinflammation. Meningitis	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Skottskada. Vulnus sclopetarium	2	1	—	3	—	1	—	1	4
Drunkning. Submersio	1	1	1	3	—	2	—	2	5
Trafikolycka	17	—	2	19	3	—	—	3	21
Flyghavcri	—	—	2	2	—	—	16	16	18
Olyckshändelse av annan art	2	—	1	3	3	—	—	3	6
Självsmord. Suicidium	3	—	1	4	4	1	1	6	10
Summa	31	2	7	40	26	12	22	60	100

Tab. 6 a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter år 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna	Summa vårdade	Utskrivna					Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst						
				dagliga	odugliga	Till annan sjukvårdsanst.	Avlidna	Summa		
Stockholm	45	1 541	1 586	1 521	—	9	7	1 537	49	24 099
Karlsborg	1	101	102	100	—	—	1	101	1	1 538
Boden	2	378	380	376	—	—	2	378	2	3 680
Skövde	—	67	67	67	—	—	—	67	—	519
Eksjö	4	968	972	968	—	—	—	968	4	7 433
Sollefteå	2	94	96	86	8	2	—	96	—	1 028
Summa	54	3 149	3 203	3 118	8	11	10	3 147	56	38 297
Därav										
Off. o. d.	3	159	162	157	—	—	2	159	3	1 917
Underoff. o. d.	2	162	164	158	—	1	2	161	3	3 049
Manskap	24	2 379	2 403	2 354	16	7	—	2 377	26	24 656
Därav armén	17	1 937	1 954	1 913	16	5	—	1 934	20	18 412
marinen	5	320	325	321	—	1	—	322	3	4 638
flygvapnet	2	122	124	120	—	1	—	121	3	1 606
Anst arb.	24	427	451	419	—	3	6	428	23	8 330

Tab. 6 b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade patienter år 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukhus	Antalet ¹ vård- platser d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr patient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
<i>Militära patienter</i>	..	3 149	10	38 297	104	168	31	12
Stockholm	..	1 541	7	24 099	66	105	27	16
Karlsborg	..	101	1	1 538	4	5	—	15
Boden (inkl. epidemiavd.)	..	378	2	3 680	10	15	2	10
Skövde	..	67	—	519	1	5	—	8
Eksjö	..	968	—	7 433	20	36	2	8
Sollefteå	..	94	—	1 028	3	2	—	11
<i>Civila patienter</i>	..	16 284	371	260 570	715	863	411	16
Stockholm	..	2 186	41	39 038	107	141	57	18
Karlsborg	..	658	34	10 860	30	53	4	17
Boden (inkl. epidemiavd.)	..	9 958	150	149 311	409	468	245	15
Skövde	..	1 359	34	19 948	55	68	37	15
Eksjö	..	1 019	54	20 382	56	63	32	20
Sollefteå	..	1 054	58	21 031	58	70	36	20
<i>Samtliga patienter</i>	1 040	19 883	381	298 867	818	993	448	15
Stockholm	220	3 727	48	63 137	173	209	90	17
Karlsborg	63	759	35	12 398	34	58	4	16
Boden (inkl. epidemiavd.)	515	10 336	152	152 991	419	483	247	15
Skövde	68	1 426	34	20 467	56	72	37	14
Eksjö	100	1 987	54	27 815	76	99	34	14
Sollefteå	74	1 148	58	22 059	60	72	36	19

¹ Antalet vårdplatser för militära och civila patienter var för sig är i allmänhet icke särskilt fastställt.

Tab. 7. Läkarundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen åren 1953—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Personal	Godkända i %		Underkända. Kassationsorsaker (procentuellt i olika grupper)							
			1953				1954			
	1953	1954	Ögon- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar	Ögon- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar
Flygvapnet										
Aspiranter	98	95	100	—	—	—	33	—	67	—
Fältflygare	87	87	48	11	41	—	44	16	40	—
Samtliga flygförare	89	88	50	10,5	39,5	—	46	16	38	—

Tab. 8. Olycksfall i samband med flygning åren 1945—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Antal flyghaverier med dödsfall .	25	24	19	20	23	18	17	14	23	15
Antal dödsfall	43	37	25	25	42	25	23	17	28	18
Antal dödade { officerare	12	14	6	5	10	9	7	7	7	6
{ underofficerare	2	6	4	2	5	1	1	—	5	2
{ manskap	29	17	15	18	27	15	15	10	16	10
Antal skadade { officerare	1	1	1	1	3	1	—	—	—	—
{ underofficerare	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
{ manskap	4	5	5	4	—	2	1	2	3	1
Antal lätt skadade { officerare	4	6	2	1	2	1	—	1	6	1
{ underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
{ manskap	13	15	5	2	1	2	6	5	5	3

Tab. 9. Sjuktransportflygningar år 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Antal flyg- ningar	Antal trans- porter	Flygtid		Antal flyg- kilometer		Antal transporterade personer			
			i allt	per flygning	i allt	per flygn.	pa- tienter	sjukvårds- personal	övr. med- följande	Summa
Luleå	87	27	106 ^t 30 ^m	1 ^t 13 ^m	23 361	268,5	27	9	58	94
Östersund	45	17	40 ^t 0 ^m	0 ^t 55 ^m	5 587	124	16	16	10	42
Hägernäs	111	52	93 ^t 30 ^m	0 ^t 50 ^m	15 694	141,3	52	—	75	127
I allt år 1954	243	96	240 ^t 0 ^m	0 ^t 58 ^m	49 642	204	95	25	143	263
1953	314	137	265 ^t 44 ^m	0 ^t 51 ^m	50 194	159,9	139	83	224	446
1952	243	104	201 ^t 6 ^m	0 ^t 50 ^m	35 770	147,2	104	74	152	330
1951	270	125	216 ^t 3 ^m	0 ^t 48 ^m	36 127	134	134	65	199	398
1950	301	134	240 ^t 37 ^m	0 ^t 48 ^m	40 976	137	142	81	210	443
1949	205	90	169 ^t 45 ^m	0 ^t 50 ^m	32 519	160	93	46	156	295
1948	254	111	156 ^t 46 ^m	0 ^t 37 ^m	28 226	111,2	130	78	186	394